

SINTEZA 2
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul
Hotărârea Guvernului ”Cu privire la aprobarea cadrului național de monitorizare
a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030”

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Parlamentul Republicii Moldova (fără aviz)	Avizul n-a fost prezentat	Avizare pozitivă tacită în baza prevederilor pct. 192 din Hotărârea Guvernului nr.610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (aviz nr.04-1504 din 23.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La proiectul Hotărârii:</i> 1. Ținta ODD 9.a. „Dezvoltarea infrastructurii durabile și rezistente prin asimilarea sprijinului financiar, tehnologic și tehnic îmbunătățit” se propune expunerea în următoarea redacție „Dezvoltarea infrastructurii durabile și rezistente prin asimilarea sprijinului financiar oferit de partenerii de dezvoltare”, iar pentru indicatorul de monitorizare 9.a.1 „Volumul asistenței externe oficiale acordate pentru dezvoltarea infrastructurii” se propune următoarea denumire „Volumul asistenței externe acordate pentru dezvoltarea infrastructurii”, în scopul îmbunătățirii formulării acestuia și evitării unor eventuale interpretări echivoce. 2. Ținta ODD nr.9.c la rubrica Autorități/Instituții responsabile de furnizare a datelor sau surse de date de adăugat Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, iar la indicatorul de monitorizare 9.c.2 la rubrica Nivelul de dezagregare „Total pe țară, Internet mobil și Internet fix” se propune de expus în redacție nouă „Total pe țară, Internet mobil și	Se acceptă reformularea țintei, precum și a indicatorului în următoarea redacție: <i>Valoarea asistenței financiare și tehnice externe acordate pentru dezvoltarea infrastructurii</i>, conform terminologiei din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 377 din 25 aprilie 2018. Se acceptă (vedeți varianta definitivată pct. 194, indicatorul 9.c.1.1).

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	Internet fix (Internet fix - pe gospodării)", în vederea expunerii dezagregate a acestuia. Totodată, reiterăm poziția expusă în avizul anterior asupra indicatorului de monitorizare 9.c.1, care nu reflectă informația completă pentru a monitoriza ținta respectivă, astfel fiind necesar de stabilit indicatori de monitorizare și pentru accesul la tehnologia informației, în contextul utilizării tehnologiilor moderne de e-guvernare, inclusiv extinderea canalelor de acces la serviciile publice electronice.	
	3. Indicatorii de monitorizare 17.6.2 și 17.8.1 a Țintelor ODD nr. 17.6 și 17.8 necesită a fi revăzuți, deoarece nu caracterizează țintele stabilite.	Se acceptă parțial. Indicatorii la țintele ODD nr. 17.6 și 17.8 fac parte din lista de indicatori globali de monitorizare a ODD-lor (https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list), stabiliți la nivel global (pentru a asigura comparabilitatea între țări). Pentru acești doi indicatori sunt raportare/disponibile și date statistice pentru Republica Moldova în baza de date globală a ODD (https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database). Indicatorul 17.6.2 a fost renumerotat în 17.6.1 (în locul fostului indicator nr. 17.6.1 care a fost eliminat din lista indicatorilor naționali urmare a excluderii acestuia din lista actualizată de indicatori globali).
	4. Indicatorul monitorizare 11.2.1.2 la rubrica Autorități/Instituții responsabile de furnizare a datelor sau surse de date sintagma „Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale” se va substitui cu „Agenția Națională Transport Auto”, deoarece această autoritate ține registrul operatorilor de transport rutier și nemijlocit deține informațiile necesare pentru raportare.	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Economiei (aviz nr. 03-849 din 24.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La proiectul Anexei:</i>	
	1. Ținta 1.4 - lista autorităților responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării acesteia, considerăm necesar să fie completată, și indicarea ca prim responsabili Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) și Ministerul Justiției (MJ). Or, MIDR conform misiunii sale realizează funcții în domeniile: infrastructură de comunicații, construcții și urbanism, securitate și eficiență energetică, dezvoltare regională, iar MJ prin expertiza judiciară și perfecționarea legislației poate asigura drepturi egale a populației la proprietate.	Se acceptă.
	2. Ținta 1.5 - considerăm judicios excluderea Ministerului Economiei din lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea țintei, or monitorizarea persoanelor sărace aflate în situații vulnerabile prin expunerea acestora la evenimentele extreme legate de climă, inclusiv secetă și inundații, excedează funcțiile Ministerului Economiei.	Se acceptă.
	3. Țintele 5.b; 9.c; 17.6; 17.8 – considerăm necesar substituirea Ministerului Economiei cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, or elaborarea politicilor de dezvoltare a infrastructurii de comunicații în vederea asigurării accesului populației la servicii digitale calitative (servicii poștale, servicii de telefonie fixă/mobilă/Internet de mare viteză și alte servicii conexe, servicii TV digitale terestre și radiocomunicații) ține de competența MIDR.	Se acceptă.
4. La ținta 11.5 de completat coloana <i>Autorități/ Instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor</i> cu ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR).	Se acceptă.	
5. Indicatorul 16.10.2.2 Indicele Dezvoltării Sectorului TIC de la Ținta 16.10 - considerăm necesar excluderea acestuia, dat fiind faptul că, la	Se acceptă.	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului	
	moment Uniunea Internațională în Comunicații (ITU) nu colectează aceste date per țară și nu elaborează Raportul anual cu clasamentele internaționale. Astfel, indicele respectiv nu este relevant și ME nu va putea furniza date cu privire la Indicele TIC.		
Ministerul Finanțelor (aviz nr. 05-03/33/377 din 18.03.2022)	I. Obiecțiile		
	II. Propunerile (recomandările)		
	<u>La Anexa „Cadrul național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030”</u>		
	1. În coloana „ Autorități/Instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor ”, se propun modificări la ppct. 3.b, 4.b, 6.a, 7.a, 8.a, 15.a, 16.6. , reieșind din prerogativele și responsabilitățile care decurg din regulamentele de organizare și funcționare		
	<i>Denumire ținte naționale ODD</i>	<i>Autorități/ Instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor</i>	<i>Propunerea/comentariul Ministerului Finanțelor</i>
	3.b Susținerea cercetării și dezvoltării vaccinurilor și medicamentelor pentru bolile transmisibile și netransmisibile care afectează populația, oferirea accesului la medicamente esențiale	Ministerul Sănătății Ministerul Educației și Cercetării Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	1. MEC este responsabil de domeniul cercetare și inovare, conform HG nr.146/2021; 2. ANCD are misiunea de a asigura excelența și performanța în vederea realizării priorităților naționale în domeniile cercetării, inovării și dezvoltării
4.b Extinderea în mod substanțial până în anul 2030, a numărului de burse disponibile pentru înscrierea în învățământul superior, inclusiv formare	Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Finanțelor	MEC este responsabil de elaborarea politicii statului în domeniul educației. Ministerul Finanțelor poate fi co-executor la realizarea țintei naționale.	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)			Argumentarea autorului proiectului
	profesională și tehnologia informației și comunicațiilor, programe tehnice, ingineresti și științifice			
	6.a. Până în 2030, consolidarea capacităților țării, cu ajutorul cooperării internaționale și suportului extern, pentru implementare de activități și programe legate de apă și sanitație, inclusiv captarea apei, desalinizarea, eficiența apei, tratarea apelor uzate, tehnologiilor de reciclare și reutilizare.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Ministerul Finanțelor	MIDR este responsabil de politica statului în domeniul infrastructurii și dezvoltării conform HG nr.690/2017	Se acceptă.
	7.a Până în 2030, facilitarea cu suportul cooperării internaționale a accesului la cercetare și tehnologie în domeniul energiei curate, incluzând energia regenerabilă, eficiența energetică și tehnologia avansată și mai curată a combustibililor fosili și promovarea investițiilor în infrastructura energetică și tehnologia energiei curate	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Ministerul Finanțelor	MIDR este responsabil de politica statului în domeniul securității și eficienței energetice, conform HG nr.690/2017	Se acceptă.
	8.a Sporirea Asistenței pentru sprijinul	Ministerul Economiei	ME este responsabil pentru politica statului în domeniul cooperării	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)		Argumentarea autorului proiectului	
	Comercial, inclusiv prin Cadrul integrat îmbunătățit pentru asistența tehnică legată de comerț	Ministerul Finanțelor	economice internaționale și de politici comerciale, conform HG nr. 143/2021	
	15.a. Mobilizarea și creșterea substanțială a resurselor financiare din toate sursele pentru conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și ecosistemelor	Ministerul Mediului Ministerul Finanțelor	MM este responsabil de politica statului în domeniul gestionării durabile a resurselor naturale, conform HG nr. 145/2021	Se acceptă.
	16.6 Dezvoltarea eficienței, responsabilității și transparenței instituțiilor la toate nivelurile	Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor	Dezvoltarea eficienței, responsabilității și transparenței instituțiilor la toate nivelurile este prerogativa CS, conform HG nr.657/2009. Ministerul Finanțelor este responsabil de gestionarea eficientă și transparentă a finanțelor publice, conform HG nr.696/2017	Se acceptă.
	2. În coloana „Denumirea indicatorilor de monitorizare a ODD”, la pct. 1.a.1, 1.a.2.a, 1.a.2.b, 1.a.2.c, 1.a.3.1, 1.b.1, 2.a.2, 3.b.2, 4.b.1, 6.a.1, 7.a.1, 8.a.1, 9.5.1, 9.a.1, 11.4.1.1, 15.a.1, 17.1.1, 17.1.2, 17.3.1, 17.9.1, 17.19.1 , se propune redacție nouă a denumirii indicatorilor de monitorizare a ODD în sensul și în scopul concretizării redacției acestora (definirea indicatorului în termeni naționali), dar și pentru facilitarea monitorizării și raportării acestor indicatori.			
	<i>Nr. crt.</i>	<i>Denumirea indicatorilor de monitorizare a ODD</i>	<i>Propunerea/comentariul Ministerului Finanțelor</i>	
	24.	1.a.1 Ponderea mijloacelor alocate din bugetul public național pentru Programul de ajutor social (ajutor social și ajutor pentru perioada	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)		Argumentarea autorului proiectului	
		rece a anului) în totalul cheltuielilor bugetului public național		
	25.	1.a.2.a Ponderea cheltuielilor pentru învățământ în totalul cheltuielilor bugetului public național	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.
	26.	1.a.2.b Ponderea cheltuielilor pentru ocrotirea sănătății în totalul cheltuielilor bugetului public național	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.
	27.	1.a.2.c Ponderea cheltuielilor pentru protecție socială în totalul cheltuielilor bugetului public național	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.
	28.	1.a.3.1 Ponderea cheltuielilor pentru protecția socială în PIB	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.
	29.	1.b.1 Ponderea cheltuielilor pentru ocrotirea sănătății, învățământ și susținere socială a persoanelor aflate în sărăcie monetară	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.
	42.	2.a.2 Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltarea sectorului agricol	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.
	74.	3.b.2 Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru știință și inovare și Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltarea serviciilor de bază în sănătate	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă ca un indicator cu două sub-componente care se referă la domeniul sănătății, conform țintei.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)		Argumentarea autorului proiectului	
	99.	4.b.1 Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru burse de studii	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.
	137.	6.a.1 Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltarea sectorului de aprovizionare cu apă și sanitație	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali). Ministerul Finanțelor poate fi co-executor la realizarea țintei naționale atât la capitolul facilitării cooperării instituțiilor naționale cu partenerii externi de dezvoltare, cât și la capitolul cooperării interinstituționale	Se acceptă.
	145.	7.a.1 Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltarea eficienței energetice	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.
	168.	8.a.1. Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru susținerea dezvoltării sectorului de comerț	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.
	186.	9.5.1 Ponderea cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare în PIB	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.
	188.	9.a.1 Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltarea infrastructurii	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.
	214.	11.4.1.1. Ponderea cheltuielilor pentru conservarea și protejarea patrimoniului cultural în totalul cheltuielilor bugetului public național	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.
	277.	15.a.1 Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltare acordate pentru	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)		Argumentarea autorului proiectului
		conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și a ecosistemelor	
	318.	17.1.1 Ponderea veniturilor bugetului public național în PIB	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)
	319.	17.1.2 Raportul veniturilor din impozite și taxe în totalul cheltuielilor bugetului public național	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)
	320.	17.3.1 Ponderea investițiilor străine directe și a asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltare în totalul cheltuielilor bugetului public național	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali) Totodată, având în vedere că a în conformitate cu metadatele și indicatorii ODD indicatorul de monitorizare se calculează ca sumă a investițiilor străine în sectorul privat și a asistenței externe pentru dezvoltare în sectorul public se propune ca acesta să fie raportat la PIB și nu la cheltuielile bugetului public național, pentru a aprecia efectul investițiilor în economia națională
	326.	17.9.1 Valoarea asistenței financiare și tehnice externe (inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud, și triunghiulară) acordată Republicii Moldova pentru consolidare de capacități și planificare strategică	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)
	339.	17.19.1 Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru consolidarea sistemului statistic național	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)				Argumentarea autorului proiectului
	3. În coloana „Autorități/Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii de monitorizare a ODD”, la ppct. 3.b.2, 5.c.1.1, 12.7.1.1, 17.4.1, 17.9.1 au fost operate modificări/completări pentru a asigura furnizarea de date comprehensive				
	<i>Nr. crt.</i>	<i>Denumirea indicatorilor de monitorizare a ODD</i>	<i>Autorități/Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii de monitorizare a ODD</i>	<i>Propunerea/comentariul Ministerului Finanțelor</i>	
	74.	3.b.2 Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru știință și inovare și Valoarea asistenței financiare și tehnice externe pentru dezvoltarea serviciilor de bază în sănătate	Ministerul Finanțelor Ministerul Sănătății Ministerul Educației și Cercetării Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare		Se acceptă.
	121.	5.c.1.1. Disponibilitatea sistemelor de monitorizare și alocare a resurselor publice pentru egalitatea de gen și abilitarea femeilor	Ministerul Finanțelor Alte ministere și autorități administrative centrale	Sincronizarea responsabililor pentru furnizarea de date cu responsabilii de realizarea țintei naționale	Se acceptă. La responsabilii pentru furnizarea datelor s-a adăugat Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
	245.	12.7.1.1. Acțiuni privind asigurarea de achiziții publice ecologice	Ministerul Finanțelor Agenția Achiziții Publice	Ministerul Finanțelor este responsabil de politica statului în domeniul achizițiilor publice.	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)				Argumentarea autorului proiectului
				Agenția Achiziții Publice este responsabilă de implementarea politicii date. Indicatorul urmează a fi atins, atât prin elaborarea și promovarea cadrului normativ, cât și prin activități specifice domeniului	
	320	17.3.1. Investițiile străine directe, asistența externă oficială pentru dezvoltare ca proporție în bugetului public consolidat	Ministerul Finanțelor Banca Națională a Moldovei	Având în vedere că în conformitate cu metadatele și indicatorii ODD indicatorul de monitorizare se calculează ca sumă a investițiilor străine în sectorul privat și a asistenței externe pentru dezvoltare în sectorul public se propune ca acesta să fie raportat la PIB și nu la cheltuielile bugetului public național, pentru a aprecia efectul	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)				Argumentarea autorului proiectului
				investițiilor în economia națională	
	322.	17.4.1 Serviciul datoriei externe publice și public garantate ca proporție din total export de bunuri și servicii	Banca Națională a Moldovei Ministerul Finanțelor		Se acceptă.
	326.	17.9.1 Valoarea asistenței financiare și tehnice externe (inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud, și triunghiulară) acordată Republicii Moldova pentru consolidare de capacități și planificare strategică	Ministerul Finanțelor Cancelaria de Stat	Se concretizează redacția indicatorului pentru facilitarea monitorizării și raportării (definirea indicatorului în termeni naționali)	Se acceptă.
	Totodată, Ministerul Finanțelor sesizează asupra riscului de prezentare tardivă a datelor privind asistența financiară și tehnică externă, deoarece informațiile primare necesare întocmirii Raportului anual privind asistența externă acordată Republicii Moldova sunt colectate din mai multe surse (coordonatori sectoriali, parteneri externi de dezvoltare, etc) și, respectiv necesită timp suplimentar pentru analiză și producerea de date consolidate. Raportul respectiv este elaborat și publicat în trimestrul III al anului de referință, perioadă ce excedă termenul limită de raportare a Indicatorilor ODD naționalizați (pentru Biroul Național de Statistică – anual până la 1 aprilie).				Se acceptă. Raportarea anuală a Indicatorilor ODD se va face în baza datelor disponibile în termenul de raportare prevăzut în proiectul Hotărârii Guvernului.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Justiției (aviz nr. 04/2867 din 28.03.2022)	I. Obiecțiile	
	<i>La proiectul Hotărârii:</i>	
	1. Recomandăm revizuirea clauzei de adoptare a actului normativ, având în vedere că scopul elaborării proiectului actului normativ se inserează de obicei în nota informativă care însoțește proiectul și nu în clauza de adoptare.	Se acceptă. Nota informativă a fost completată conform recomandării Ministerului, fiind făcută referința la Legea pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”. Cu toate acestea, se menține scopul statuat și în textul hotărârii, acesta fiind considerat preambul, or, conform prevederilor art. 43 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în preambulul actului normativ sunt prevăzute scopul și rațiunea adoptării, aprobării și emiterii actului normativ, motivația social-politică, economică sau de altă natură, precum și direcțiile principale care sunt reflectate în actul normativ. Respectiv, art.43 alin. (2) reglementează că preambulul precedă clauza de adoptare.
	<i>La anexa proiectului hotărârii:</i>	
Ministerul Afacerilor Interne (aviz nr.37/1231 din 18.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La Nota informativă:</i>	
	1. Structura Notei informative la proiectul înaintat necesită a fi revizuită, astfel încât, să se asigure includerea compartimentelor prevăzute	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	exhaustiv în cadrul anexei nr. 1 la Legea 100/2017 cu privire la actele normative.	
	<i>La proiectul de Hotărâre:</i>	
	2. În întreg conținutul Anexei la proiectul hotărârii, se propune revizuirea utilizării cuvântului „dezastru” sensul căruia, nefiind definit de cadrul normativ aferent, poartă un caracter ambiguu, astfel, se propune substituirea cu sintagma „situație excepțională”.	Se acceptă.
	3. Reiterăm faptul că, Ministerul Afacerilor Interne poate prezenta date statistice corespunzătoare indicatorilor de monitorizare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD), prevăzute la pct. 1.5.1.a, 1.5.1.c, 1.5.2, 11.5.1.a, 11.5.1.c, 11.5.2.a, 13.1.1.a și 13.1.1.c, fără a fi raportate la cifra de 100 mii populație sau la produsul intern brut.	Se acceptă. Conform pct.6, alin.1) al proiectului hotărârii Guvernului, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii vor fi elaborate instrucțiunile privind mecanismul, cerințele și termenele specifice de prezentare și diseminare a datelor privind indicatorii ODD și a informațiilor despre realizarea obiectivelor și țintelor de dezvoltare durabilă. Raportarea la 100 mii populație sau PIB va fi asigurată de BNS (indicat ca a doua instituție responsabilă pentru raportarea indicatorilor).
	4. Referitor la indicatorii de monitorizare a ODD, prevăzuți la pct. 1.5.1.b, 11.5.2.b și 13.1.1.b din Anexă, comunicăm despre faptul că, pentru generarea acestor date, este necesară modificarea Bazei de date a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, acțiune care necesită alocarea de surse financiare.	Se acceptă. Conform pct.2, alin.3) al proiectului hotărârii Guvernului, ministerele, alte autorități administrative centrale și instituții publice vor asigura producerea indicatorilor de monitorizare a ODD care lipsesc, care sunt parțial disponibili (inclusiv dezagregări lipsă) sau cei care necesită ajustări/actualizări, cu estimarea și planificarea mijloacelor necesare sau, după caz, cu atragerea resurselor externe.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	5. La ținta națională ODD 5.2 „Prevenirea și eliminarea violenței împotriva fetelor și femeilor, inclusiv traficul”, se propune completarea rubricii „Denumirea indicatorilor de monitorizare a ODD” cu un indicator nou de monitorizare, cu următorul cuprins: „5.2.3 Numărul victimelor abuzului fizic și sexual, în ultimele 12 luni”, iar rubrica „Autorități/Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii de monitorizare a ODD” cu textul „Ministerul Afacerilor Interne”. Totodată, apare necesitatea completării rubricii „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național” cu textul Total pe țară, medii de reședință, grupe de vârstă, formă de violență”.	Se acceptă parțial. Nivelul de dezagregare a fost completat pentru ambii indicatori cu dezagregarea “medii de reședință” și „forme de violență”. Totodată, suplimentarea cu indicatorul propus nu este relevantă deoarece lista de indicatori ODD din Anexa la proiectul Hotărârii de Guvern deja conține indicatorul 11.7.2. <i>Ponderea victimelor abuzului fizic sau sexual, în ultimele 12 luni</i> și indicatorul 16.1.3.1. <i>Numărul victimelor infracțiunilor de violență la 100.000 populație</i>, sursa acestora fiind MAI.
	6. La indicatorul de monitorizare nr. 11.7.2 se propune substituirea cuvântului „Ponderea” cu cuvântul „Numărul”, întrucât termenul utilizat în proiect nu reprezintă o valoare obiectivă, posibil de prezentat de către Ministerul Afacerilor Interne, prin intermediul autorităților administrative și instituțiilor din subordinea acestora. În aceeași ordine de idei, se propune substituirea conjuncției „sau” cu conjuncția „și”, în vederea excluderii carențelor de interpretare asupra informației ce urmează a fi prezentată și a stabili concret indicatorii obiectivelor de dezvoltare durabilă pe care se urmărește ai monitoriza – numărul victimelor abuzului fizic și numărul victimelor abuzului sexual.	Se acceptă parțial. Lista de indicatori ODD din Anexa la proiectul Hotărârii de Guvern deja conține indicatorul 16.1.3.1. <i>Numărul victimelor infracțiunilor de violență la 100.000 populație</i>, sursa acestuia fiind MAI, care urmează a fi prezentat și pe tipuri de infracțiuni (inclusiv abuzuri). Iar, indicatorul (11.7.2 <i>Ponderea victimelor abuzului fizic sau sexual, în ultimele 12 luni</i>) este formulat în conformitate cu setul de indicatori de monitorizare a ODD-lor (https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list), stabiliți la nivel global (pentru a asigura comparabilitatea între țări) și este colectat în cadrul studiilor populaționale. Indicatorii relativi (ca de exemplu privind ponderea vor fi calculați de BNS în baza datelor absolute furnizate de MAI (pentru

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		indicatorii ce țin de mandatul Ministerului și a instituțiilor din subordine).
	7. La indicatorul de monitorizare nr. 16.1.4 „Ponderea persoanelor care se simt în siguranță mergând singuri pe stradă, în zona în care locuiesc”, reiterăm propunerea de revizuire a compartimentului „Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD”, deoarece realizarea acțiunii prenotate excede domeniul de competență a Inspectoratului General al Poliției. Argumentarea autorului proiectului, prezentată în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul Hotărârii Guvernului în cauză, face referire la sondajele sociologice periodice, realizate de Inspectoratul General al Poliției cu suportul Fundației „Soros Moldova”, doar că aceste sondaje sunt realizate o dată la 10 ani, în situația în care, potrivit pct. 3 al proiectului Hotărârii Guvernului înaintat, ministerele, alte autorități administrative centrale și instituții publice, vor prezenta anual Biroului Național de Statistică și Cancelariei de Stat, informația despre realizarea obiectivelor, conform domeniilor de competență. Respectiv, indicatorul 16.1.4 va rămâne neschimbat, eventual, până la efectuarea unui alt sondaj național de către o organizație neguvernamentală, sau, după caz, la comanda Ministerului Afacerilor Interne. Subsidiar, atragem atenția asupra faptului că, în cadrul sondajelor sociologice anterior desfășurate, au lipsit întrebări care să ofere răspunsuri conform cerințelor indicatorului nr. 16.1.4.	Se acceptă parțial. Rubrica privind instituțiile responsabile de furnizarea datelor la indicatorul dat a fost completată și cu Biroul Național de Statistică. Este de menționat că, în cazul indicatorilor a căror sursă sunt studiile populaționale, periodicitatea realizării acestora nu este anuală, iar conform pct.6, alin.1) al proiectului Hotărârii Guvernului, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii vor fi elaborate instrucțiunile privind mecanismul, cerințele și termenele specifice de prezentare și diseminare a datelor privind indicatorii ODD și a informațiilor despre realizarea obiectivelor și țințelor de dezvoltare durabilă.
	8. La indicatorul de monitorizare a ODD nr. 16.3.1, se propune modificarea denumirii indicatorului „Rata de adresabilitate a victimelor violenței” în „Numărul victimelor care au raportat violența”, pentru o expunere mai clară a indicatorului care urmează a fi monitorizat. La fel, la compartimentul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și	Se acceptă parțial. Indicatorul este reformulat în conformitate cu indicatorul din lista de indicatori globali de monitorizare a ODD-lor având redacția: “16.3.1 Ponderea victimelor violenței în ultimele 12 luni care au raportat violență

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	relevant la nivel național” al indicatorului nominalizat, propunem includerea textului „mediu de reședință”.	<i>autorităților competente</i>” și este colectat în cadrul studiilor populaționale. Cu toate acestea, indicatorul cu privire la “numărul” raportat al victimelor care au raportat violența, având ca sursă datele administrative, poate fi utilizat la nivel național suplimentar acestui cadru de monitorizare, pentru alte scopuri de monitorizare a politicilor sectoriale/naționale. Nivelul de dezagregare a fost completat cu “medii de reședință”.
	9. La indicatorul de monitorizare a ODD nr. 16.3.2.2 „Ponderea recomandărilor Avocatului Poporului (inclusiv Avocatul Poporului pentru drepturile copilului) și Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității implementate de către autoritățile și instituțiile sesizate (care rezultă din acțiunile procesuale)”, recomandăm completarea rubricii „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național” cu cuvântul „dizabilitate”, deoarece acest criteriu constituie un nivel de dezagregare recomandat de Organizația Națiunilor Unite, fiind relevant la nivel național.	Se acceptă.
	10. Numerotarea țintei naționale ODD nr. 16.4.1 „Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare, consolidarea recuperării și returnării bunurilor ilicite”, este identică cu numerotarea indicatorilor de monitorizare a ODD (la fel, nr. 16.4.1), astfel, recomandăm revizuirea numerotării țintei în cauză, în vederea excluderii neconcordanțelor din textul actului normativ.	Se acceptă.
	11. Totodată, propunem completarea rubricii „Denumirea indicatorilor de monitorizare a ODD”, cu indicator nou de monitorizare, cu următorul cuprins „16.4.1.2 Valoarea bunurilor obținute ilicit, care au fost	Nu se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	confiscate și sechestrate”, iar la rubrica „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național”, se va adăuga textul „Total pe țară, numărul bunurilor sechestrate, valoarea bunurilor confiscate prin confiscare specială, valoarea bunurilor confiscate prin confiscare extinsă”.	Indicatorul nu este prevăzut în lista de indicatori globali de monitorizare a ODD-lor. Cu toate acestea, indicatorul propus ar putea fi elaborat și utilizat la nivel național pentru scopuri de monitorizare a politicilor sectoriale. Totodată, va fi necesar de stabilit instituția responsabilă de indicatorul propus, precum și modalitatea, și periodicitatea elaborării acestuia.
	12. Suplimentar, făcând referire la ținta națională ODD nr. 16.4.1, la capitolul „Autorități responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țăintelor”, expresia „Ministerul Afacerilor Interne” se substituie cu sintagma „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”, potrivit recomandărilor anterioare înaintate la proiectul dat, de Centrul Național Anticorupție (aviz nr.06/2-3211 din 21.05.2021).	Se acceptă.
	13. La ținta națională ODD nr. 16.4.2 „Combaterea tuturor formelor de crimă organizată și traficului de armament”, recomandăm completarea rubricii „Denumirea indicatorilor de monitorizare a ODD” cu un nou indicator de monitorizare, cu următorul cuprins: „16.4.2.3 Numărul posesorilor de arme”, care este un indicator oportun și realizabil, iar capitolul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național”, va fi completat cu textul: „Total pe țară, medii de reședințe, sexe, grupe de vârstă, numărul armelor, tipul armelor”.	Se acceptă. Ținta 16.4 este despre traficul de armament, armele fiind obiectul observării statistice (nu deținătorii acestora). Din acest motiv, în procesul de naționalizare din 2016, au fost incluși 2 indicatori naționali cu date disponibile (prezentate pentru raportul VNR 2020): 16.4.2.1. Numărul armelor deținute conform legislației în vigoare, la 100.000 populație – care este și raportat la populație pentru a arăta incidența deținerii legale de arme la general; și 16.4.2.2. Numărul armelor deținute ilegal confiscate – care la necesitate ar putea fi, de asemenea, raportat la numărul de arme deținute legal (menționat mai sus).

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (aviz nr.DI/3/041–2689 din 11.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La proiectul Hotărârii:</i>	
	1. Respingerea de către autori a propunerilor MAEIE cu privire la desemnarea, pe lângă MAEIE, a altor instituții naționale (MEI, MF și BNM) responsabile de furnizarea datelor ODD (coloana 5 din tabel "Instituții responsabile de furnizarea datelor sau sursa de date ODD"), a fost argumentată prin evidențierea competenței Ministerului în calitate de "coordonator în problemele respectării obligațiilor ce reies din prevederile tratatelor internaționale, ..." Însă, concluzia autorilor privind responsabilitatea MAEIE "... pentru estimarea indicatorilor și prezentarea datelor, în baza contribuțiilor instituțiilor menționate" nu este întocmai justă. Astfel, în cooperarea cu partenerii externi pe domeniile în care MAEIE nu este autoritate responsabilă direct, Ministerul deține calitatea de coordonator al activităților/responsabilităților/obligațiilor, care derivă din tratatele internaționale și ține evidența centralizată a organizațiilor internaționale la care Republica Moldova este parte. Potrivit prevederilor legale, implementarea tratatelor, inclusiv, raportarea privind executarea prevederilor acestora, este pusă în sarcina autorităților naționale responsabile de domeniile vizate. Responsabilitatea gestionării activităților privind executarea angajamentelor Republicii Moldova față de Corporația Financiară Internațională și Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare aparține Ministerului Economiei și Ministerului Finanțelor (Anexa 2 la HG nr.454 din 24.03.2008), dar față de Fondul Monetar Internațional – Ministerului Finanțelor și Băncii Naționale a Moldovei (HP nr.1107 din	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	28.07.1992 cu privire la aderarea RM la FMI, BIRD și la organizațiile afiliate). Prin optica celor expuse și pornind de la premisa că, MAEIE nu este în poziția furnizării unor informații exhaustive, privind ponderea reprezentării RM și, respectiv, ponderea drepturilor de vot ale țării în cadrul CFI, BIRD și FMI, Ministerul reiterează propunerea de a include Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor și Banca Națională a Moldovei pe lista instituțiilor responsabile, menționate în compartimentul "Instituții responsabile de furnizarea datelor sau sursa de date ODD", la indicatorii 10.6.1a și 10.6.1.b.	
Ministerul Mediului (aviz nr.02-07/639 din 16.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (aviz nr.02-07/857 din 24.03.2022)	I. Obiecțiile II. Propunerile (recomandările) la Proiectul de Hotărâre obiecții argumentate și explicite: 1. Referitor la indicatorul de monitorizare 15.3.1.1 „Cota parte a terenurilor ameliorate din suprafața totală de terenuri degradate”, de care e responsabil de furnizarea datelor MAIA, este de menționat că, aceste date vor fi furnizate în rezultatul implementării <i>Programului de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025 și Planul de acțiuni pentru anii 2021-2023 privind implementarea acestuia</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 864/2020</i>. Programul va fi implementat integral în anii 2021-2025 și prevede lucrări de îmbunătățiri funciare, protecție, conservare și sporire a fertilității	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	solurilor, realizate pentru: a proteja solul împotriva acțiunii mecanice a apei și a vântului (categorie care cuprinde complexul de lucrări de prevenire și combatere (control) a eroziunii solului); reducerea deficitului de umiditate (categorie care cuprinde irigarea terenurilor); prevenirea excesului de apă din sol, de la suprafața acestuia (categorie în care se încadrează desecarea și drenajul); restabilirea solurilor (categorie în care se încadrează lucrările de construcție și exploatare a obiectelor hidrotehnice, lucrările de decopertare selectivă și de copertare a terenurilor deteriorate sau degradate, lucrările de ameliorare a solurilor alcalice și saline). În scop de monitorizare și evaluare privind implementarea Programului și Planului nominalizat, Ministerul întocmește și publică pe pagina oficială a entității rapoarte semestriale și anuale privind analiza realizării obiectivelor, măsurilor stabilite și gradul de atingere a indicatorilor de monitorizare stabiliți în Planul de acțiuni privind implementarea Programului, în baza informațiilor și datelor furnizate de către autoritățile/instituțiile publice și partenerii de implementare, societatea civilă etc., cu prezentarea ulterioară a acestora Guvernului, nu mai târziu de 1 februarie al anului următor. Astfel, în scopul corelării Cadrului național de monitorizare a implementării <i>Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030</i> cu <i>Programul de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025 și Planul de acțiuni pentru anii 2021-2023 privind implementarea acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 864/2020</i>, solicităm modificarea indicatorului de monitorizare 15.3.1.1 astfel: „Cota parte a terenurilor, din categoria terenurilor cu destinație agricolă, ameliorate din suprafața totală de terenuri degradate din categoria respectivă”.	
	2. Referitor la pct. 116, la compartimentul „Instituțiile responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD”, MAIA	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	își reiterează obiecția din avizul anterior și anume că textul „<i>Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului</i>” se va substitui cu textul „<i>Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale</i>”, pentru că denumirea țintă a ODD prevăzut la acest punct și anume „5.a. <i>Efectuarea de reforme pentru garantarea femeilor drepturi egale asupra resurselor economice, accesului la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, serviciilor financiare, moștenirii și resurselor naturale în conformitate cu legislația națională</i>”, nu ține direct de competențele ministerului, fapt pentru care se solicită înlocuirea „MAIA” cu „Agenția Relații Funciare și Cadastru”. De asemenea, este de menționat că în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 695 din 30.08.2017, MAIA are misiunea de elaborare și promovare a politicilor în domeniul agriculturii și industriei alimentare, și nu este abilitat cu funcții de gestionare a fondului funciar. Ținerea Cadastrului funciar (partea cantitativă și calitativă) este în competența Agenției Relații Funciare și Cadastru, în conformitate cu Legea 1247/1992, etc.	Textul din col. “Autorități/instituții responsabile...” se expune în următoarea redacție: “Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Justiției Agenția Relații Funciare și Cadastru”
	Propuneri care poartă caracter de recomandare: 3. La pct. 38, indicatorul de monitorizare 2.4.1, în denumirea țintei, a se completa cu specificarea detaliată la care „practici” se face referință, pentru eficientizarea monitorizării. Totodată, se solicită includerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare la compartimentul „<i>Instituțiile responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD</i>” întrucât practicile agricole ce contribuie la menținerea ecosistemelor și consolidează	Se acceptă. Se completează cu <i>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.</i>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului						
	capacitățile de adaptare la schimbări climatice, sunt totodată și practicile de agricultură ecologică pentru care este responsabil MAIA. 4. La pct. 39 pentru indicatorii de monitorizare 2.5.1 și 2.5.2, la compartimentul „<i>Instituțiile responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD</i>”, în conformitate cu Ordinul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 97 din 18 mai 2020 cu privire la aprobarea listei instituțiilor publice din domeniul ameliorării soiurilor de plante, care gestionează fonduri genetice de culturi agricole, considerăm necesară includerea următoarelor instituții: Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare, Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”, Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”, Universitatea Agrară de Stat, Grădina Botanică Națională (Institut) „Alexandru Ciubotaru”.	Se acceptă în următoarea redacție: “Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, instituțiile din sfera științei și de învățământ din subordine”.						
Ministerul Culturii (aviz nr.05-07/584 din 22.03.2022)	I. Obiecțiile II. Propunerile (recomandările) La anexa proiectului: 1. La ținta ODD 8.9 Până în 2030, elaborarea și implementarea politicilor pentru promovarea turismului durabil, care facilitează crearea de parteneriate publice private, dezvoltă capacitățile instituționale în domeniu ale autorităților publice locale, respectiv care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale - să se completeze cu indicatori noi: <table border="1" data-bbox="454 1198 1413 1425"> <tr> <td data-bbox="454 1198 947 1273">Denumirea indicatorilor de monitorizare a ODD</td> <td data-bbox="947 1198 1413 1273">Autorități/ Instituții responsabile de furnizarea datelor</td> </tr> <tr> <td data-bbox="454 1273 947 1348">Cifra cheltuielilor nerezidenților în Moldova</td> <td data-bbox="947 1273 1413 1348">Balanța de Plăți, Banca Națională a Moldovei</td> </tr> <tr> <td data-bbox="454 1348 947 1425">Numărul de traversări a frontierei de către străini</td> <td data-bbox="947 1348 1413 1425">Poliția de frontieră</td> </tr> </table>	Denumirea indicatorilor de monitorizare a ODD	Autorități/ Instituții responsabile de furnizarea datelor	Cifra cheltuielilor nerezidenților în Moldova	Balanța de Plăți, Banca Națională a Moldovei	Numărul de traversări a frontierei de către străini	Poliția de frontieră	Nu se acceptă. Propunerile cu privire la ținte naționale nu sunt prevăzute în Agenda globală de dezvoltare. Indicatorii propuși nu se regăsesc în lista de indicatori globali de monitorizare a ODD-lor (https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list), stabiliți la nivel global (pentru a asigura comparabilitatea între țări). Având în vedere că, în prezent, Ministerul Culturii este în proces de definitivare a Programului național de dezvoltare a turismului ”Turism 2026”, iar obiectivul
Denumirea indicatorilor de monitorizare a ODD	Autorități/ Instituții responsabile de furnizarea datelor							
Cifra cheltuielilor nerezidenților în Moldova	Balanța de Plăți, Banca Națională a Moldovei							
Numărul de traversări a frontierei de către străini	Poliția de frontieră							

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)				Argumentarea autorului proiectului
	Numărul înnoptărilor nerezidenților în structurile de cazare	Biroul Național de Statistică			de dezvoltare a statisticii turistice face parte din acest document, conform celor relatate de reprezentanții Ministerului Culturii, propunerile înaintate de minister pot fi incluse în acțiunile de realizare ca și parte a procesului de implementare a Programului de dezvoltare a turismului. Totodată, comunicăm că unii indicatori propuși de Ministerul Culturii fac parte din Programul de lucrări statistice, aprobat anual de Guvern.
	Poziția în ratingul Forumului Global Economic privind indicele competitivității în industria turismului	Forumul Global Economic			
	Numărul de angajați în activitățile parțial turistice și predominant turistice; numărul companiilor noi în activitățile parțial turistice și predominant turistice	Eurostat, Biroul Național de Statistică			
- După punctul 8.10. să se completeze cu un punct nou:					
	<i>Denumire ținte naționale ODD</i>	<i>Autorități responsabile de monitorizarea țintelor</i>	<i>Denumirea indicatorilor de monitorizare a ODD</i>	<i>Autorități responsabile de furnizarea datelor</i>	
	8.11 <i>Extinderea beneficiilor dezvoltării turismului către comunitățile regionale și locale și dezvoltarea unui turism sustenabil</i>	Ministerul Culturii	Studii de fezabilitate elaborate pentru crearea de zone turistice naționale Planuri de dezvoltare durabilă a turismului elaborate pentru zone turistice naționale Legi speciale elaborate și adoptate privind crearea, dezvoltarea și gestionarea zonelor de dezvoltare turistică Valoarea investițiilor în zone turistice naționale, numărul de afaceri ale IMM în	Ministerul Culturii Biroul Național de Statistică	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)				Argumentarea autorului proiectului	
			turism inițiate în zone turistice naționale; numărul locurilor de muncă în turism în zone turistice naționale			
	Stimularea dezvoltării turismului în mediul rural	Ministerul Culturii	Numărul de angajați și titularilor de patentă (inclusiv proporție femei vs bărbați) în activitățile legate de turism rural	Biroul Național de Statistică		
			Numărul unităților și locurilor de cazare în destinațiile turistice din mediul rural			
	2. La ODD 9: Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației să se completeze cu următoarele puncte noi:					
	Creșterea utilizării tehnologiilor inovative în industria turismului	Ministerul Culturii	Numărul tranzacțiilor electronice în turismul receptor și intern	Agenția de Guvernare Electronică		
	Atragerea investițiilor în infrastructura de turism	Ministerul Culturii	Numărul de proiecte de investiții strategice în turism (unități de cazare, utilități) și valoarea acestora	Biroul Național de Statistică; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Administrația de Stat a Drumurilor		
		Numărul de investitori				

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)			Argumentarea autorului proiectului
			Numărul și valoarea investițiilor în infrastructura de utilități din principalele zone de dezvoltare turistică	
Ministerul Educației și Cercetării (aviz nr. 07-07/1197 din 10.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri.			Fără obiecții.
Ministerul Sănătății (aviz nr. 02/1028 din 18.03.2022)	I. Obiecțiile			
	II. Propunerile (recomandările)			
	La anexa proiectului:			
	1. La pct. 32, 33, 34, indicatorii 2.2.1, 2.2.2.a. și 2.2.2.b, propune de exclus dezagregarea pe grupe de vârstă, deoarece aceasta este expres indicată în denumirea indicatorilor, copii în vârstă de până la 5 ani.	Se acceptă.		
2. Pct. 72, considera necesar indicatorul 3.a.1.1. Ponderea populației în vârstă 15 ani și peste care fumează, pe sexe și vârste, să fie exclus, deoarece indicatorul 3.a.1. Prevalența consumului de tutun în rândul populației în vârstă de 15 ani și peste, prezent în proiectul de document, reflectă ținta și corespunde cadrului global de monitorizare a indicatorilor ODD https://unstats.un.org/sdgs/metadata/ .	Se acceptă.			
3. Pct. 103, indicatorul 5.3.1 Proporția femeilor cu vârsta de 20-24 ani care pentru prima dată s-au căsătorit sau au fost într-o relație de cuplu, înainte de vârsta de 15 ani și înainte de vârsta de 18 ani, și pct. 113,	Se acceptă parțial.			

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	indicatorul 5.6.1. Ponderea femeilor în vârstă de 15-49 de ani care iau decizii independente cu privire la relații sexuale, utilizarea contracepției și sănătatea sexuală și reproductivă, este necesar de precizat autoritatea/instituția care urmează să monitorizeze și să furnizeze datele, deoarece Ministerul Sănătății și ANSP nu dețin surse de colectare a datelor pentru acești indicatori.	Pentru indicatorul 5.3.1 instituția responsabilă de monitorizarea țintei a fost ajustată: Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Atât pentru indicatorul 5.3.1, cât și pentru indicatorul 5.6.1, instituția responsabilă de furnizarea datelor rămâne a fi Agenția Națională pentru Sănătate Publică dat fiind faptul că această instituție este deținătoare a datelor colectate în cadrul studiului populațional MICS (de ex. MICS 2012). De asemenea, lista instituțiilor responsabile de furnizarea datelor a fost suplinită pentru ambii indicatori cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale - ca deținător al datelor studiului Generații și Gen, rezultatele cărui au fost diseminate în 2021(vedeți pct. 107 și 117 în varianta definitivată).
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (aviz nr. 02/937 din 18.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	La anexa proiectului:	
	ODD 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.	
	1. La ținta 1.1. „Până în 2030, eradicarea sărăciei extreme, măsurată în prezent ca număr de persoane care trăiesc cu mai puțin de 1,9 \$ pe zi” și Ținta 1.2 „Până în 2030, reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile sale potrivit pragului național și pragului internațional de 4,3\$ pe zi”, se reiterează din avizul precedent propunerea de a exclude MMPS din compartimentul „Autorități/Instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țințelor”, deoarece nu deține	Se acceptă parțial. Se reiterează opinia autorilor și argumentele expuse anterior. Astfel, în lista autorităților responsabile de monitorizarea și evaluarea țințelor ODD 1.1. și 1.2. se consideră necesară menținerea atât a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, cât și a Ministerului Economiei. Suplimentar lista a fost suplimentată cu: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare,

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	competențe în evaluarea indicatorilor de monitorizare 1.1.1, 1.1.2, 1.2.1 și 1.2.2. Menționăm, că sărăcia este un indicator social-economic și nu poate fi privită doar din punct de vedere a domeniului de asistență socială, acesta fiind mult mai complex și multidimensional. Respectiv, analiza cauzelor, determinarea indicilor sărăciei, monitorizarea acestora, analiza prin prisma politicilor promovate întru reducerea acesteia, la fel trebuie să fie multidimensională, atât din punct de vedere economic (dezvoltarea economiei, crearea locurilor de muncă stabile, evoluția veniturilor și contribuțiilor etc.), cât și din punct de vedere a infrastructurii (acces la apă potabilă, canalizare, gaz, locuințe etc.), educațional, social, demografic etc. Subliniem, că MMPS niciodată n-a avut și n-are atribuții și competențe în calcularea indicatorilor sărăciei, respectiv analiza factorilor economici aferenți (formarea prețurilor la produse alimentare și nealimentare, a costurilor la serviciile comunale: energia electrică, energia termică, gazele naturale etc.), alte domenii care sunt luate în considerare la evaluarea sărăciei și sunt improprii MMPS. Mai mult ca atât, prin politici de asistență socială beneficiarii sunt doar menținuți la un nivel minim garantat, care este mai mic decât nivelul de ieșire din sărăcie, iar nemijlocit eradicarea sărăciei și ieșirea din sărăcie se realizează prin politici economice active.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Sănătății. În susținerea opiniei se menționează: Conform misiunii sale, MMPS este responsabil de a analiza situația și problemele, respectiv, de a elabora politici (analize ex-ante, documente de politici publice, acte normative) din/în domeniile date în competența sa (muncă, protecție socială și demografie). Consecutiv, conex ariei de politici aferente asistenței sociale (parte componentă a domeniului protecție socială) se evidențiază atribuțiile ministerului ce ținesc nemijlocit obiectivul de eradicare a sărăciei, inclusiv, pe categorii dezagregate ale populației. În acest sens se aduc ca exemple: (i) Coordonarea procesului de analiză, elaborarea și promovarea implementării politicilor și cadrului normativ în domeniul protecției sociale a persoanelor vârstnice, familiilor vulnerabile cu venituri mici, persoanelor fără domiciliu, persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA, consumatorilor de substanțe psihoactive, veteranilor de război, persoanelor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la C.A.E. Cernobil și altor avarii cu radiație ionizantă; (ii) Coordonarea procesului de dezvoltare a cadrului legal privind crearea serviciilor sociale de către autoritățile administrației publice locale (nivelul unu și doi) adresate persoanelor vârstnice și persoanelor adulte aflate în dificultate. Realizarea acestor sarcini, inclusiv, elaborarea politicilor conexe lor, poate fi realizată argumentat și

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		eficient doar în condiții de monitorizare și evaluare a situației în domeniu, reflectată prin indicatori statistici corespunzători. Totodată, ce ține de calcularea indicatorilor sărăciei menționați de MMPS menționăm că în calitate de instituție responsabilă este indicat BNS. În partea ce vizează Ministerul Economiei, entitatea, conform HG 143/2021, monitorizează și analizează evoluția social-economică a Republicii Moldova și elaborează politici publice menite să asigure dezvoltarea economică durabilă a țării asigurând astfel, pe de o parte, creșterea veniturilor populației, iar pe de altă parte, sustenabilitatea sistemului de protecție socială. Din aceste considerente, Ministerul Economiei nu poate fi exclus din procesul de monitorizare și evaluare a indicatorilor sărăciei. Suplimentar, având în vedere că sărăcia reprezintă un concept multidimensional, lista instituțiilor responsabile de implementarea țăntelor respective a fost extinsă cu: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în calitate de promotori ai politicilor economice incluzive, inclusiv politici de creare a locurilor de muncă și dezvoltare rurală, unde nivelul sărăciei este cel mai înalt, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în calitate de instituție responsabilă de asigurarea accesului la condiții de trai de calitate pentru toți, Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Sănătății în calitate de instituții responsabile de asigurarea accesului la servicii de educație și sănătate pentru toți.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		Opinia respectivă a fost coordonată de Cancelaria de Stat cu MMPS, prin scrisoarea nr. 21-69-7837 din 10.08.2022.
	2. La Ținta 1.3. „Până în 2030, implementarea unui sistem de protecție socială adecvat la nivel național pentru o acoperire substanțială a celor mai săraci și vulnerabili până în 2030”, Indicatorul de monitorizare 1.3.1.g. „Proporția persoanelor vulnerabile beneficiari de prestații de asistență socială (ajutor social, ajutor pentru perioada rece)”, propunem de completat la compartimentul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național” cu „medii de reședință (ajutor social)” și „sex (ajutor social)”.	Se acceptă.
	3. La Ținta 1.4. „Până în 2030, asigurarea faptului că toți bărbații și femeile, în special cei săraci și vulnerabili, au drepturi egale la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, moștenire și alte resurse”, compartimentul „Autorități/Instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării Țintelor”, considerăm că este necesar de exclus Ministerul Muncii și Protecției Sociale ca co-executor al acțiunii deoarece conform atribuțiilor funcționale nu deține competențe în asigurarea accesului la proprietate asupra terenurilor, inclusiv a moștenirilor. Totodată, propunem de inclus Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în calitate de co-executor deoarece conform competențelor funcționale, deține competențe în domeniu. De asemenea, la compartimentul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național”, la indicatorul de monitorizare 1.4.2.a. „Ponderele populației adulte cu drepturi asigurate asupra pământului”, propunem de completat cu „medii de reședință” și „grupe de vârstă”.	Se acceptă. Adițional, la propunerea Ministerului Economiei, în calitate de responsabili de monitorizarea țintei 1.4 au fost incluși Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și Ministerul Justiției, conform mandatelor instituționale.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	ODD 3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.	
	4. La Ținta 3.9 „Până în 2030, reducerea mortalității și morbidității provocate de produsele chimice periculoase și poluarea și contaminarea aerului și apei”, Indicatorul de monitorizare 3.9.2 „Rata mortalității determinate de surse ne-sigure de apă, sanitație și igienă la 100 mii populație”, propunem de completat compartimentul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național” cu „sexe”.	Se acceptă.
	5. La Ținta 3.3.2. „Până în 2030, reducerea poverii tuberculozei, combaterea hepatitei, bolilor condiționate de apă și a altor boli transmisibile”, la Indicatorul de monitorizare 3.3.4. „Incidența prin hepatita B, la 100000 populație”, Ținta 3.4.2. „Promovarea sănătății mintale și a bunăstării populației”, Indicatorul de monitorizare 3.4.2. „Rata mortalității prin suicid, la 100000 populație”, Ținta 3.6. „Până în 2030, reducerea cu 50% a numărului de decese și leziuni datorate accidentelor rutiere”, Indicatorul de monitorizare 3.6.1. „Rata mortalității determinată de accidente rutiere, la 100 000 populație”, propunem de completat compartimentul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național” cu „sexe”.	Se acceptă.
	ODD 5: Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.	
	6. La Ținta 5.2. „Prevenirea și eliminarea violenței împotriva fetelor și femeilor, inclusiv traficul”, compartimentul „Autorități/Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date”, propunem de completat cu Ministerul Afacerilor Interne, la ambii Indicatori de monitorizare 5.2.1 și 5.2.2.	Nu se acceptă. Indicatorii de prevalență, precum indicatorii 5.2.1 și 5.2.2, conform metadatelor globale, sunt estimați în baza cercetărilor realizate în rândul populației. Deci, sursa de date pentru acești indicatorii este Cercetarea

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		statistică "Violența față de femei în familie", realizată de BNS.
	7. La Ținta 5.2. „Prevenirea și eliminarea violenței împotriva fetelor și femeilor, inclusiv traficul”, propunem includerea încă a unui indicator de monitorizare 5.2.3. „Ponderea femeilor identificate/asistate drept victime și prezumate victime ale traficului de ființe umane”. La compartimentul „Autorități/Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date”, se va include Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Procuratura Generală. La compartimentul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național”, urmează a fi inclus textul: „Total pe țară”, „medii de reședință”, „grupe de vârstă”, „nivel de studii”, „statut socio-economic”	Se acceptă parțial. Cadrul de monitorizare deja include un indicator cu privire la victimele traficului de ființe umane (indicatorul 16.2.2), corespunzător indicatorului global, cu dezagregarea pe sexe, grupe de vârstă (adulți, copii), țări de destinație, forme de exploatare. La acestea s-au adăugat dezagregările: <i>medii de reședință, nivel de studii</i>, nu și <i>statut socio-economic</i>, care are drept sursă, de obicei, studiile populaționale, nu datele administrative.
	8. La Ținta 5.5. „Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și egalității de șanse la posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică”, propunem includerea încă a trei indicatori de monitorizare: Indicatorul 5.5.1.c „Ponderea femeilor în Guvern”, Indicatorul 5.5.3 „Ponderea femeilor în funcții publice din cadrul administrației publice centrale și locale (nivel I și II)” și Indicatorul 5.5.4. „Ponderea femeilor în funcții publice cu statut special”.	Se acceptă. Indicatorii proxy de la ținta 16.7 cu privire la ponderea femeilor în Guvern (indicatorul 16.7.1.1), ponderea femeilor în serviciul public (indicatorul 16.7.1.2), sunt similari cu cei propuși de Minister. Corespunzător cu solicitarea Ministerului, ca principal policy-maker în egalitate de gen, acești indicatori sunt transferați la ținta 5.5., împreună cu indicatorul privind <i>Ponderea femeilor judecătorești</i> (fostul indicatorul 16.7.1.3)
	9. La Ținta 5.b. „Creșterea utilizării tehnologiilor disponibile, în special al tehnologiei informațiilor și comunicațiilor, pentru promovarea abilitării femeilor”, Indicatorul de monitorizare 5.b.1.1. „Numărul mediu de telefoane mobile la 100 gospodării”, propunem de completat compartimentul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național” cu „după sexul capului gospodăriei”.	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	10. La Ținta 5.c. „Adoptarea și consolidarea politicilor adecvate și legislației aplicabile pentru promovarea egalității de gen și abilitare a femeilor și fetelor la toate nivelurile”, indicatorul de monitorizare 5.c.1.1. „Disponibilitatea sistemelor de monitorizare și alocare a resurselor publice pentru egalitatea de gen și abilitarea femeilor”, propunem de completat compartimentul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național” cu „pe domenii de intervenție”.	Nu se acceptă. Conform metadatelor globale de calculare a indicatorului privind existența sistemului de monitorizare și alocare a resurselor publice pentru egalitatea de gen și abilitarea femeilor, scorul calculat este generat la nivel de țară, fără a fi evaluate domeniile de intervenție mai înguste.
	ODD 6: Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.	
	11. La Ținta 6.1. „Până în 2023, Realizarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la prețuri accesibile pentru 80 procente din populație și până în 2030, pentru toți”, Indicatorul de monitorizare 6.1.1. „Ponderea populației cu acces la surse sigure de alimentare cu apă”, propunem de completat compartimentul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național” cu „sexul capului gospodăriei”;	Se acceptă.
	12. La Ținta 6.2. „Până în 2023, Realizarea accesului universal la condiții sanitare adecvate și echitabile pentru 65 procente din populație și comunități și până în 2030, pentru toți, acordând o atenție specială nevoilor femeilor și fetelor și celor în situații vulnerabile”, Indicatorul de monitorizare 6.2.1.a. „Ponderea populației cu acces la sistem de canalizare” și 6.2.1.b. „Ponderea populației care utilizează o instalație de spălare a mâinilor cu săpun și apă”, propunem de completat compartimentul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național” cu „sexul capului gospodăriei”.	Se acceptă.
ODD 7: Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.		

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	13. La Ținta 7.1. „Până în 2030, asigurarea accesului universal la servicii energetice accesibile, sigure și moderne”, Indicatorul de monitorizare 7.1.2 „Ponderea gospodăriilor după principalele surse de energie utilizate pentru necesitățile casnice (prepararea bucatelor, încălzire)”, propunem de completat compartimentul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național” cu „sexul capului gospodăriei”.	Se acceptă.
	ODD 8: Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.	
	14. La Ținta 8.5. „Până în 2030, atingerea unui nivel al ocupării similar cu media țărilor din Europa Centrală și de Est, și stimularea ocupării productive și a muncii decente pentru toate femeile și bărbații, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, precum și remunerarea egală pentru munca de valoare egală”, indicatorul de monitorizare 8.5.1. „Disparitatea salarială de gen pe ocupații, grupe de vârstă și persoane cu dizabilități”, propunem de completat compartimentul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național” cu „medii de reședință”.	Se acceptă parțial. Sursa de date pentru acest indicator (Cercetarea statistică în întreprinderi ”Câștigurile salariale și costul forței de muncă”) nu permite furnizarea dezagregării pe medii de reședință. Totodată, nivelul de dezagregare a fost completat cu dezagregarea în proful teritorial la nivel de regiuni de dezvoltare.
	ODD 10: Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.	
	15. La Ținta 10.1. „Până în 2030, realizarea și susținerea în mod progresiv a creșterii veniturilor pentru 40 la sută din limita de jos a populației, la o rată mai mare decât media națională” și Ținta 10.2. „Până în 2030, abilitarea și promovarea incluziunii sociale, economice și politice a tuturor, indiferent de vârstă, sex, dizabilitate, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură”, se reiterează din avizul precedent propunerea MMPS de a exclude Ministerul	Se acceptă parțial. Lista autorităților responsabile de monitorizarea și evaluarea țințelor ODD 10.1 și 10.2 a fost completată cu Ministerul Economiei, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Educației și Cercetării

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	Muncii și Protecției Sociale din compartimentul „Autorități/Instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor”, pe motiv că nu deține competențe necesare în evaluarea indicatorilor 10.1.1.a, 10.1.1.b și 10.2.1. Argumentele au fost expuse la ODD 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context, Țintele 1.1 și 1.2. Subliniem, că includerea Ministerului Economiei în compartimentul „Autorități/Instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor”, corespunde competențelor, inclusiv monitorizarea și analiza evoluției social-economice a Republicii Moldova, elaborarea prognozelor principalilor indicatori macroeconomici pe termen mediu, care este în conformitate cu prevederile pct.6 al Hotărârii Guvernului nr.143/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Economiei. Astfel, analiza indicatorilor „sărăciei” ca parte a indicatorilor economici este realizată de Ministerul Economiei în diferite rapoarte și note informative anuale (https://me.gov.md/ro/content/analizaindicatorilor-saraciei). În acest context, menționăm, că în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.143/2021, Ministerul Economiei are misiunea de a analiza situația și problemele din domeniile de activitate gestionate, de a elabora politici publice eficiente în domeniile prevăzute, de a monitoriza calitatea politicilor și actelor normative și de a propune intervenții justificate ale statului care urmează să ofere soluții eficiente în domeniile de competență, asigurând cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și costurile preconizate. Or, creșterea veniturilor populației este un subiect multidimensional și ține de asigurarea bunăstării populației din realizarea veniturilor în urma desfășurării unei activități cu caracter economic, pe când politica de asistență socială are drept scop susținerea persoanei/familiilor aflate în situație de dificultate pentru a preveni excluderea acestora, inclusiv depășirea situațiilor de dificultate și revenirea în circuitul social-economic activ. Astfel, reiterăm că prin	și Ministerul Sănătății, totodată, a fost menținut Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Conform misiunii sale, MMPS este responsabil de a analiza situația și identifica problemele și cauzele acestora, respectiv, de a elabora politici din/în domeniile date în competența sa (muncă, protecție socială și demografie). Consecutiv, conex ariei de politici aferente asistenței sociale (parte componentă a domeniului protecție socială) se evidențiază atribuțiile ministerului ce ținesc nemijlocit obiectivul de eradicare a sărăciei, prin politici de incluziune și asistență socială, inclusiv, pe categorii dezagregate ale populației. În acest sens se aduc ca exemple: (i) Coordonarea procesului de analiză, elaborarea și promovarea implementării politicilor și cadrului normativ în domeniul protecției sociale a persoanelor vârstnice, familiilor vulnerabile cu venituri mici, persoanelor fără domiciliu, persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA, consumatorilor de substanțe psihoactive, veteranilor de război, persoanelor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la C.A.E. Cernobîl și altor avarii cu radiație ionizantă; (ii) Coordonarea procesului de dezvoltare a cadrului legal privind crearea serviciilor sociale de către autoritățile administrației publice locale (nivelul unu și doi) adresate persoanelor vârstnice și persoanelor adulte aflate în dificultate;

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	politici de asistență socială beneficiarii sunt doar menținuți la un nivel minim garantat care este mai mic decât nivelul de ieșire din sărăcie, iar nemijlocit eradicarea sărăciei și ieșirea din sărăcie se realizează prin politici economice active.	Realizarea acestor sarcini, inclusiv, elaborarea politicilor conexe lor, poate fi realizată argumentat și eficient doar în condiții de monitorizare și evaluare a situației în domeniu, reflectată prin indicatori statistici corespunzători. Suplimentar, având în vedere că sărăcia reprezintă un concept multidimensional, lista instituțiilor responsabile de implementarea țintelor respective a fost extinsă cu: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în calitate de promotori ai politicilor economice incluzive, inclusiv politici de creare a locurilor de muncă și dezvoltare rurală, unde nivelul sărăciei este cel mai înalt, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în calitate de instituție responsabilă de asigurarea accesului la condiții de trai de calitate pentru toți, Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Sănătății în calitate de instituții responsabile de asigurarea accesului la servicii de educație și sănătate pentru toți. Opinia respectivă a fost coordonată de Cancelaria de Stat cu MMPS, prin scrisoarea nr. 21-69-7837 din 10.08.2022.
	16. La Ținta 10.7 „Asigurarea unui proces de angajare legal, echitabil, bine informat al migraților”, Indicatorul de monitorizare 10.7.2.3. „Numărul acordurilor bilaterale în domeniul securității sociale semnate”, propunem de a fi expus în următoarea redacție: „Numărul acordurilor bilaterale în domeniul securității sociale semnate și intrate în vigoare”.	Se acceptă. Adițional, în conformitate cu versiunea actualizată a listei de indicatori globali de monitorizare a ODD-lor (https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list), stabiliți la nivel global (pentru a asigura comparabilitatea între țări), a fost adăugat indicatorul 10.7.4. Numărul de refugiați la 100.000 de locuitori, cu

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	Astfel, subliniem că numărul acordurilor bilaterale în domeniul securității sociale semnate și intrate în vigoare diferă, datorită faptului că „semnarea acordurilor bilaterale în domeniul securității sociale” este actul de autentificare a textului tratatului internațional, efectuat de către împuterniciții statelor, sau modul de exprimare a consimțământului Republicii Moldova de a fi legată prin tratat, iar „intrarea în vigoare a acordurilor bilaterale în domeniul securității sociale” presupune termenul indicat în acord, după depunerea instrumentelor de ratificare.	dezagregările total pe țară, sexe, țara de origine, produs de BNS (în baza datelor Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, conform Programului anual de lucrări statistice).
	ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile	
	17. La Ținta 16.1. „Reducerea continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale”, Indicatorul de monitorizare 16.1.4. „<i>Ponderea persoanelor care se simt în siguranță mergând singuri pe stradă, în zona în care locuiesc</i>”, propunem de completat compartimentul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național” cu „pe sexe”.	Se acceptă.
	18. La Ținta 16.2. „Stoparea abuzului, neglijării, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor”, indicatorul de monitorizare 16.2.3. „<i>Ponderea tinerilor în vârstă de 18-29 ani care au fost supuși violenței sexuale până la 18 ani</i>”, propunem de substituit în compartimentul „Autorități/Instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării Țintelor”, Ministerul Muncii și Protecției Sociale cu Ministerul Afacerilor Interne.	Se acceptă parțial. În calitate de instituție responsabilă de monitorizarea și evaluarea țintei 16.2 este indicat atât Ministerul Afacerilor Interne, ca prim responsabil, cât și Ministerul Muncii și Protecției Sociale date fiind domeniile de competență. Totodată, indicatorul 16.2.3 are ca sursă, conform metadatelor globale, studiile populaționale și este pus în sarcina Ministerului Muncii și Protecției Sociale dat fiind că acesta este deținătorul datelor studiului

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		național realizat la comanda ministerului cu privire la “Violența împotriva copiilor și tinerilor”. De asemenea, lista instituțiilor responsabile de furnizarea datelor este suplinită cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică, dat fiind faptul că aceasta este deținătoare a datelor colectate în cadrul studiului populațional MICS 2012 și DHS 2005 – surse relevante pentru indicatorul în cauză.
	19. La Ținta 16.7. „Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile”, propunem:	
	- la Indicatorul de monitorizare 16.7.1.b. „Raportul dintre proporția pozițiilor ocupate în instituțiile publice (centrale și locale) de către persoanele din anumite grupuri ale populației și proporția grupului respectiv în total populație”, de substituit cuvântul „instituțiile” cu cuvântul „autoritățile”;	Se acceptă.
	- la Indicatorul de monitorizare 16.7.1.2. „Ponderea femeilor în serviciul public”, compartimentul „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național”, de substituit „instituții publice” cu „autorități publice”, și de completat paranteza cu „statut special”.	Se acceptă. Indicatorul a fost mutat la ținta 5.5 (vedeți pct. 115 în varianta definitivă).
	- Indicatorul de monitorizare 16.7.1.1. „Ponderea femeilor în Guvern”, și 16.7.1.2. „Ponderea femeilor în serviciul public”, de transferat la Ținta 5.5. „Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și egalității de șanse la posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică”.	Se acceptă.
	În acest context, Ministerul Muncii și Protecției Sociale susține proiectul actului normativ menționat supra cu condiția acceptării tuturor obiecțiilor	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	și propunerilor prezentate. Totodată, în limita cadrului legal în vigoare, își manifestă disponibilitatea colaborării cu Biroul Național de Statistică, în vederea sporirii spectrului de date statistice necesare îmbunătățirii monitorizării implementării Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă la nivel național din Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030	
Banca Națională a Moldovei (aviz nr.18-00010/491/909 din 28.03.2022)	I. Obiecțiile II. Propunerile (recomandările) 1. Statutul BNM este reglementat de Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995 (spre exemplu, art.1 alin. (1), art.6 alin. (3), (4), (5) etc.). Potrivit Legii menționate, Banca Națională este o persoană juridică publică autonomă responsabilă față de Parlament. În acest context, menținem rezerva, comunicată și în avizul remis prin scrisoarea BNM nr. 10-07-02-1/7/1685 din 15.06.2021, privind desemnarea prin hotărâre de Guvern a Băncii Naționale în calitate de autoritate responsabilă de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor naționale ODD (8.10, 10.5, 10.c, 17.3, 17.4), precum și de „stabilirea unor valori de referință și ținte finale”.	Se acceptă parțial. Pentru țintele ODD 17.3, 17.4 a fost indicat Ministerul Finanțelor în calitate de autoritate responsabilă de monitorizarea și evaluarea realizării acestor ținte naționale. Ținta 10.c, și indicatorii respectivi au fost excluși din proiect, pe motiv că nu sunt foarte relevanți pentru Republica Moldova. În partea ce vizează țintele ODD 8.10 și 10.5 și „stabilirea unor valori de referință și ținte finale”, remarcăm că, BNM, asemeni oricărei organizații, stabilește, conform misiunii și scopului său, obiective strategice, ancorate într-o anumită perioadă de timp, pe care le implementează și, inclusiv, monitorizează. Drept exemplu pot fi menționate: Planul strategic al Băncii Naționale a Moldovei pentru anii 2013-2017, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al BNM nr. 209 din 13 septembrie 2012 și prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.47 din 1 octombrie 2015; și Obiectivele Strategice pentru anii 2018-2020

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		(1. Perfectarea cadrului de politică monetară și optimizarea implementării politicii monetare; 2. Consolidarea funcției de stabilitate financiară și gestiune macroprudențială; 3. Consolidarea sectorului bancar și implementarea supravegherii bazate pe risc; 4. Sporirea calității monedei naționale și a nivelului de utilizare a plăților fără numerar; 5. Consolidarea capacității și a eficienței instituționale). Totodată, în vederea asigurării unei monitorizări eficiente, precum și evaluări obiective a gradului de realizare a obiectivelor setate, conform practicilor și standardelor general acceptate, se recomandă stabilirea unor indicatori de referință cu ținte/valori intermediare și finale spre care tinde organizația în perioada de timp pentru care își planifică activitatea. În lumina celor expuse, corelat cu asumarea de către statul Republica Moldova a angajamentului internațional de a implementa cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ce integrează 169 de ținte din toate domeniile sferei socio-economice) ale Agendei 2030, remarcăm importanța reflectării țintelor relevante pentru Republica Moldova, inclusiv ce țin de domeniul de competență a Băncii Naționale a Moldovei în cadrul național de monitorizare a Agendei de Dezvoltare 2030. . În partea ce vizează reglementarea prin lege a obligației autorităților naționale de a implementa Agenda 2030, menționăm că, împărtășim în totalitate opinia respectivă. Cu atât mai mult că, proiectul de hotărâre de

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		Guvern are scopul de a implementa Legea pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, document vizionar de dezvoltare a țării ce integrează la nivel național Obiectivele de Dezvoltare Durabilă și țintele acestora, considerate ca fiind acceleratoare/catalizatoare pentru dezvoltarea tuturor domeniilor sferei socio-economice. În această ordine de idei, prin elaborarea și promovarea proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea cadrului național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030, inițiativă a Guvernului promovată în conformitate cu prevederile art. 5 a Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern, se urmărește crearea și descrierea unui mecanism utilizat de Guvern și alte entități publice pentru a monitoriza implementarea reformelor, măsura calitatea vieții cetățenilor, lua decizii ulterioare de eficientizare și/sau accelerare în domeniile care prezintă restanțe/regres.
	<i>La anexa proiectului:</i>	
	2. Cu referire la indicatorii naționali ODD 9.3.2 „Cota întreprinderilor mici (până la 49 salariați) care au accesat credite și/sau împrumuturi pe parcursul anului, inclusiv pe sectorul industrie” și ODD 9.3.2.1. „Ponderea valorii creditelor și împrumuturilor accesate de întreprinderile mici (până la 49 salariați) pe parcursul anului în total valoarea creditelor și împrumuturilor accesate de către întreprinderi, inclusiv pe sectorul industrie”, vă informăm repetat că BNM nu deține informațiile necesare pentru calcularea acestora. BNM dispune doar de date privind ponderea valorii creditelor și împrumuturilor accesate de IMM-uri de la băncile	Se acceptă parțial. Comisia Națională a Piețelor Financiare a fost inclusă ca responsabilă de datele pentru sectorul financiar nebanancar. Privitor la schimbarea denumirii indicatorului, la propunerea Ministerului Economiei (autoritatea responsabilă de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor) (aviz nr.04-2954 din 17.06.2021) denumirea indicatorilor 9.3.2 și 9.3.2.1 a fost

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	licențiate în total credite acordate de către băncile licențiate, total pe țară, indicator care a și fost prezentat în 2019. Totodată, atragem atenția, că în lista actualizată, remisă pentru avizare repetată, indicatorul ODD 9.3.2 nu mai este prezent, indicatorul ODD 9.3.2.1. este denumit Cota ÎMM care au accesat credite și/sau împrumuturi pe parcursul anului, inclusiv pe sectorul industrie – BNM nu dispune de date pentru a calcula un asemenea indicator. De asemenea, observăm că a fost inclus indicatorul 9.3.2.2 Ponderele valorii creditelor și împrumuturilor accesate de ÎMM, pe parcursul anului, în total valoarea creditelor și împrumuturilor accesate de către întreprinderi, inclusiv pe sectorul industrie. În acest context, considerăm necesar de clarificat dacă indicatorul se referă la ÎMM sau întreprinderi mici, precum și dacă se referă doar la creditarea de către sectorul bancar, sau și la creditarea de către sectorul nebanca. Pentru a obține indicatorul național aferent întreprinderilor mici (până la 49 salariați) este necesar de a dispune, la fiecare dată de raportare, de lista actualizată a întreprinderi (cod IDNO, cod CAEM, categorie (micro, mică, medie – conform art. 5 alin (1) din Legea nr. 179/2016). De asemenea, în cazul unui indicator la nivel de țară și nu doar sector bancar, la instituții responsabile de monitorizare și evaluare precum și instituții responsabil de furnizarea datelor este necesar de inclus și Comisia Națională a Piețelor Financiare – responsabilă de datele pentru sectorul financiar nebanca.	modificată prin substituirea textului „(până la 49 salariați)” cu cuvintele „și mijlocii”, iar la rubrica nivelul de dezagregare, după cuvintele „mărima întreprinderilor” de completat cu cuvintele „inclusiv micro, mici și mijlocii” și numerotarea indicatorilor ajustată. Lista ÎMM (cod IDNO, cod CAEM, categorie (micro, mică, medie) va fi elaborată și transmisă instituțiilor interesate de către BNS, de asemenea inclus în lista instituțiilor responsabile partener.
	3. Cu referire la indicatorul național ODD 10.c.1 „Costurile de remitere ca proporție din suma încasată”, informăm repetat că BNM nu dispune de date privind costurile de remitere și nici nu poate influența comisioanele stabilite de operatorii de remiteri sau agenții acestora pentru transferurile către Republica Moldova. BNM va solicita datele de la Banca Mondială pentru a monitoriza evoluția și pentru a le furniza către BNS.	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Centrul Național Anticorupție (aviz nr.06/2-1980 din 04.04.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	1. Cu referire la ținta ODD 16.4.1 Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare, consolidarea recuperării și returnării bunurilor ilicite, și anume în partea în care Centrul Național Anticorupție este indicat ca fiind autoritate responsabilă de furnizarea datelor sau surselor de date privind indicatorul de monitorizare a ODD indicat, Centrul menține poziția expusă prin avizul nr.06/2-3211 din 21.05.2021. În acest sens, obiecțiile și propunerile prezentate de către Centru au fost acceptate de către autor, fapt inclus în sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul menționat. Respectiv, se recomandă excluderea cuvintelor "Centrul Național Anticorupție" și identificarea unei alte entități responsabile în acest sens, reieșind din competențele ce îi revin. Spre exemplu, se propune analiza oportunității includerii a Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, în atribuțiile căruia intră efectuarea investigațiilor financiare în scopul identificării sursei bunurilor suspecte de spălare a banilor și de finanțare a terorismului (art.19 din Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului).	Se acceptă.
2. Referitor la ținta ODD 16.5 Reducerea semnificativă a corupției și mituirii în toate formele sale, semnalăm că indicarea Centrului Național Anticorupție ca fiind autoritate responsabilă de furnizarea datelor sau surselor de date privind indicatorii de monitorizare a țintei, nu este justificată deoarece Centrul nu colectează astfel de date de la Transparency International Moldova și Banca Mondială, respectiv va fi în imposibilitate de a prezenta careva date în acest sens. Drept urmare, se recomandă excluderea cuvintelor "Centrul Național Anticorupție" și identificarea unei alte entități responsabile în acest sens. Spre exemplu, se propune analiza oportunității includerii a Ministerului Justiției,	Se acceptă.	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)					Argumentarea autorului proiectului
	autoritate responsabilă de monitorizarea și evaluarea realizării țintei ODD 16.5.					
Oficiul Avocatului Poporului (aviz nr. 04-3/11-638 din 29.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri					Fără obiecții.
Agenția Guvernare Electronică (Aviz nr.3007-31 din 15.03.2022)	I. Obiecțiile					
	II. Propunerile (recomandările)					
	Considerăm necesar ca la întocmirea versiunii finale a proiectului să fie revizuite pozițiile 301-302. În acest context, propunem expunerea acestora în următoarea redacție:					
	300. 301.	16.6 Dezvoltarea eficienței, responsabilității și transparenței instituțiilor la toate nivelurile	Ministerul Finanțelor Cancelaria de Stat	16.6.2 Ponderea cetățenilor satisfăcuți de calitatea serviciilor publice accesate	Ministerele, alte autorități administrative centrale, instituții publice prestatoare de servicii publice	Total pe țară, sexe, dizabilitate, alte grupuri mod de accesare (în formă electronică în mod implicit sau la ghișeu)
302.			16.6.3 Ponderea cetățenilor care au accesat serviciile	Ministerele, alte autorități	Total pe țară, sexe, dizabilitate, alte grupuri	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)					Argumentarea autorului proiectului
			publice în format electronic din totalul beneficiarilor de servicii publice.	administrative centrale, instituții publice prestatoare de servicii publice		Se acceptă înlocuirea indicatorului cu cel propus, sursa acestuia fiind aceeași ca și la indicatorul 16.6.2. (Vedeți pct. 306 în varianta definitivată).
Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (Aviz nr. 01-201 din 28.03.2022)	I. Obiecțiile					
	II. Propunerile (recomandările) La ODD 1, pct.9, ținta 1.3.1.e), la lista Autorității/Instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor, sintagma ”Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă” se va substitui cu sintagma ”Casa Națională de Asigurări Sociale”. Argumente/Comentarii: În conformitate cu legea 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă emite decizii de stabilire a dreptului la ajutor de șomaj, iar Casa Națională de Asigurări Sociale stabilește mărimea, perioada și plătește șomerilor ajutorul de șomaj. Datele despre numărul beneficiarilor de ajutor de șomaj le deține Casa Națională de Asigurări Sociale.					Se acceptă parțial. Pentru a calcula indicatorul 1.3.1.e ”Proporția șomerilor care beneficiază de ajutor de șomaj” sunt necesare datele CNAS ”Numărul șomerilor beneficiari de ajutor de șomaj” și ale ANOFM ”Numărul total al șomerilor înregistrați”. Respectiv la ”Autorități/Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date ...” sunt indicate ambele instituții, prima, cu funcție de responsabilitate primară, fiind CNAS.
Agencia Națională pentru Sănătate Publică (aviz nr.01-23/1107 din 18.03.2022)	I. Obiecțiile					
	II. Propunerile (recomandările) 1. Reiterăm solicitarea de a exclude instituția din lista responsabililor la punctele: 3.7.1; 5.3.1; 5.6.1; 6.2.1.b, 7.1.2; 16.2.1. Aceasta este motivată de faptul, că datele necesare pot fi obținute în cadrul studiilor populaționale sau a recensământului. Studiul populațional de indicatori multipli în cuiburi - MICS-2012 a fost coordonat de Centrul					Se acceptă parțial. Lista instituțiilor responsabile de furnizarea datelor a fost completată pentru indicatorii 3.7.1, 5.3.1, 5.6.1 cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale ca deținător al datelor studiului Generații și Gen. Însă, în lipsa altor

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	Național de Sănătate Publică, instituție reorganizată în a.2018 în ANSP și concomitent cu reducerea statului de personal cu circa 50%. Actualmente, nu se cunoaște cu certitudine, când va avea loc următoarea rundă a Studiului MICS și dacă ANSP va fi instituția coordonatoare, și respectiv – responsabilă de furnizarea indicatorilor solicitați. Un exemplu elocvent este Studiului generație și gen, recent desfășurat, coordonat și validat de către MMPS și Biroul Național de Statistică, care poate oferi date pentru unii indicatori relevanți, cum ar fi spre exemplu utilizarea mijloacelor de contracepție, etc. În acest context, propunem de a exclude ANSP din lista instituțiilor responsabile pentru indicatorii sus-menționați.	date disponibile pentru indicatorii 6.2.1.b., 16.2.1, instituția responsabilă de furnizarea datelor rămâne a fi Agenția Națională pentru Sănătate Publică dat fiind faptul că această instituție este deținătoarea datelor colectate în cadrul studiului populațional MICS 2012. Deși la nivel național nu există claritate asupra repetării acestui studiu în viitor, în estimările globale în continuare se folosesc datele acestui studiu ca sursă primară de date. Indicatorul 7.1.2 a fost pus în responsabilitatea BNS.
	2. Concomitent, considerăm că este suficientă colectarea indicatorului 3.a.1 ”Prevalența consumului de tutun în rândul populației în vârstă de 15 ani și peste”, care este conform recomandărilor OMS, prezintă date total pe țară, dezagregate pe sexe, medii de reședință, grupe de vârstă, ani, quintile de bunăstare, nivel de studii și include toate formele de produse din tutun care pot fi consumate, inclusiv cele care se fumează și nu este argumentată includerea indicatorului suplimentar 3.a.1.1 ”Ponderea populației în vârstă 15 ani și peste care fumează, pe sexe și vârste”, care nu este formulat corect terminologic și practic dublează indicatorul 3.a.1.	Se acceptă. S-a exclus indicatorul 3.a.1.1. Acest indicator s-a calculat în baza studiului „Accesul populației la serviciile de sănătate”, efectuat ca modul complementar la cercetarea în gospodării Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC), în parteneriat cu Ministerul Sănătății. În anul 2021 a fost realizat al cincilea și ultimul studiu.
	3. Se propune redactarea indicatorului 6.2.1 în formula prezentată de ONU ”Ponderea populației cu acces la servicii de alimentare cu apă potabilă gestionate în siguranță”, deoarece nu este vorba doar de acces la surse de apă, ci la sisteme de alimentare în întregime. Propunem, totodată, ca pe lângă BNS, să fie inclus ca furnizor de date și ANSP.	Se acceptă. Se propune divizarea acestui indicator în 2 indicatori diferiți: 6.1.1.1 Ponderea populației cu acces la surse de alimentare cu apă – furnizor de date BNS; 6.1.1.2 ”Ponderea populației cu acces la servicii de alimentare cu apă potabilă gestionate în siguranță” – furnizor de date ANSP.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Agenția Națională de Asistență Socială (Aviz nr.01/530 din 14.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (Aviz nr.02-DRAS/275 din 07.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (aviz nr. 217/05 din 09.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) La pct. 41 din anexa la hotărâre, textul ”Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” se va exclude, deoarece atribuțiile de monitorizare a obiectivelor de dezvoltare durabilă sunt proprii organului central de politici – Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.	Se acceptă.
Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare (aviz nr. A/13-	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
11-74 din 28.03.2022)		
Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (aviz nr. 78 din 03.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Agencia de Administrare a Instanțelor Judecătorești (aviz nr.01.1/145)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Agencia „Apele Moldovei” (Aviz nr. 02-04/0826 din 11.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Agencia „Moldsilva” (aviz nr.AM 04/01-659 din 09.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Agencia de Mediu (aviz nr.08/268/2022 din 11.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Agenția pentru Eficiență Energetică (aviz nr.25-146 din 15.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Agenția Relații Funciare și Cadastru (aviz nr.36/01-08/226 din 07.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) <i>La anexa proiectului Hotărârii Guvernului, pct. 270 de completat în coloana 4 cu următorul text ”Menținerea și dezvoltarea Sistemul Informațional Automatizat Registrul Solurilor Republicii Moldova (SIA RSRM)”.</i>	Nu se acceptă. Propunerea nu se încadrează în lista indicatorilor globali de monitorizare a implementării ODD.
Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale (fără aviz)	Avizul n-a fost prezentat	Avizare pozitivă tacită în baza prevederilor pct. 192 din HG nr.610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.
Agenția Servicii Publice (aviz nr. 01/1926 din 18.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) <i>La anexa proiectului:</i> 1. În avizul precedent nr.01/519 din 15.06.2022 ASP a propus modificarea listei instituțiilor responsabile de executarea indicatorilor din subpct.16.9.1 și 17.19.2.b prin trecerea ASP de la prima la a doua poziție. Deși aceste modificări, conform sintezei, sunt acceptate de autor integral, în proiect ele lipsesc din considerente neclare. Insistăm pentru includerea acestora în proiect.	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	2. În subpct.11.3.1 din indicatorii de monitorizare (pct.211), propunem de revăzut și concretizat formularea indicatorului respectiv, deoarece nu este clar ce urmează să fie raportat la „Rata consumului de teren”. E de menționat că, în virtutea atribuțiilor sale, stabilite în Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998, Agenția Servicii Publice deține informația despre numărul loturilor de teren înregistrate și suprafața acestora (proprietate privată și proprietate publică), despre numărul terenurilor și suprafața acestora pentru care a avut loc transferul dreptului de proprietate în urma unei tranzacții (vânzare, cumpărare, donație, schimb) sau moșteniri. Drept sursă de informație în proiect este indicată exclusiv Agenția Servicii Publice, aceasta nu furnizează informații către „Programul Națiunilor Unite pentru Așezări Umane - UN-Habitat”, la care se face referire în proiect. Ca urmare, este necesar de identificat sursa de informații despre „rata de creștere a populației” pentru perioada de raportare.	Se acceptă parțial. La indicatorul 11.3.1 (în proiectul definitivat – cu nr.216) date despre „rata de creștere a populației” vor fi furnizate de BNS, respectiv autoritatea este inclusă la compartimentul <i>Autorități/Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii de monitorizare a ODD.</i> Iar, drept sursă pentru indicatorul „rata de creștere a populației” a fost indicat BNS.
	3. Propunem să fie revăzută și formularea denumirii indicatorului de la subpct.11.7.1 „Ponderea medie a suprafeței construite a orașelor, care este deschisă utilizării publice pentru toți” (pct.224), fiind definită mai clar și fără echivoc sintagma „suprafața construită a orașelor” (se include aici și suprafața din interiorul unei localități?). Având în vedere, că ASP deține exclusiv informația privind bunurile imobile înregistrate, iar conform datelor estimative, înscrierile din Registrul bunurilor imobile acoperă doar 75% - 80% din numărul total de bunuri imobile, bunurile imobile proprietate publică (domeniul public destinat „utilizării publice pentru toți”) sunt înregistrate în proporție de până la 25% - 30% din numărul total estimat, raportarea de către ASP a acestui indicator va fi limitată.	Se acceptă parțial. Indicatorul (în proiectul definitivat – cu nr.228) este formulat conform setului global de indicatori (11.7.1 <i>Ponderea medie a suprafeței construite a orașelor, care reprezintă spațiu deschis cu acces public pentru toți</i>) și este calculat pentru zonele construite din interiorul localităților urbane. Convențional, zona construită a orașelor se referă la zonele ocupate de clădiri și alte suprafețe artificiale. Mai multe detalii despre delimitarea zonei construite a orașului și metoda de calcul a indicatorului sunt prezentate în metadatele globale și vor fi discutați, suplimentar, în caz de necesitate cu BNS.

Participantul la avizare (expertizare)/co nsultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Agenția Achiziții Publice (fără aviz)	Avizul n-a fost prezentat	Avizare pozitivă tacită în baza prevederilor pct. 192 din HG nr.610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.
Agenția de Investiții (Aviz nr. 6-63 din 02.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Biroul Relații cu Diaspora (aviz din 15.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Casa Națională de Asigurări Sociale (aviz nr. 1412 din 15.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Compania Națională de Asigurări în Medicină (aviz nr.01-02/770 din 16.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Comisia Electorală Centrală	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
(aviz nr.CEC-8/698 din 18.03.2022)		
Consiliul Audiovizualului (aviz nr. 308 din 18.03.2022, Decizia CA nr.78 din 11.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Centrul pentru Resurse Genetice Animale (fără aviz)	Avizul n-a fost prezentat.	Avizare pozitivă tacită în baza prevederilor pct. 192 din HG nr.610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.
Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității (aviz nr. 04/ 425 din 15.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) Având în vedere faptul că 2 propuneri majore nu au fost acceptate, Consiliul reiterează importanța lor și repetat recomandă: 1. Cu referire la acțiunea 3.7. asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv pentru planificarea familiei, informare și educație, Consiliul propune inserarea unui indicator suplimentar – <i>ponderea femeilor de vârstă fertilă (15 – 49 ani) cu necesități de planificare a familiei satisfăcute prin informare, educație și consiliere</i> . De asemenea, acest indicator urmează a fi dezagregat în special pe vârstă, dizabilitate, etnie, medii de reședință, statut socio-economic.	Se acceptă parțial. Indicatorul propus de Consiliu nu dispune de o metodologie solidă și sursă de date la nivel național pentru a fi produs. Totodată, la nivel global, pentru măsurarea țintei 3.7 este setat un singur indicator și anume 3.7.1 <i>Ponderea femeilor de vârstă fertilă (15-49 ani) cu necesități de planificare a familiei satisfăcute prin metode moderne de contracepție</i>) considerând că accesul și utilizarea unui sistem eficient cu mijloace de prevenire a sarcinii

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	În această privință, Comitetul pentru drepturile persoanelor cu dizabilități a recomandat Republicii Moldova, în repetate rânduri, să asigure dreptul femeilor cu dizabilități la sănătatea sexuală și reproductivă în condiții de egalitate cu ceilalți¹. De asemenea, Comitetul pentru eliminarea discriminării rasiale a constatat faptul că populația de etnie romă se confruntă cu discriminarea în acces la servicii de sănătate și a recomandat statului să continue implementarea măsurilor pentru a îmbunătăți accesul acestora la servicii de sănătate. Mai mult ca atât, acțiunea conține așa noțiuni precum ”informare, educare, consiliere”, dar în indicatori nu se regăsesc rezultatele care ar menționa ce acțiune se fac pentru a corespunde acestui indicator.	ajută femeile și partenerii lor să își exercite drepturile lor de a decide în mod liber, informat și responsabil numărul copiilor având informații, educație și mijloace necesare să o facă (vezi metadate globale pentru indicatorul 3.7.1). Mai mult, cadrul de monitorizare planificat corelează și conține și un alt indicator care reflectă abilitatea femeilor de a-și exercita drepturile reproductive: indicatorul 5.6.1. <i>Ponderele femeilor în vârstă de 15-49 de ani care iau decizii independente cu privire la relații sexuale, utilizarea contracepției și sănătatea sexuală și reproductivă.</i> Nivelul de dezagregare a indicatorilor 3.7.1 și 5.6.1 a fost completat cu dezagregările: grupe de vârstă, medii de reședință, nivel de studii, dizabilitate, quintile de bunăstare, etnie, statut socio-economic.
	2. În ceea ce privește acțiune nr. 4.5 se prevede <i>asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile până în 2030</i>, Consiliul remarcă faptul că aceasta nu conține indicatori dezagregați care să evalueze gradul de încadrare a copiilor în situații vulnerabile în învățământul primar și secundar general și a copiilor de etnie romă, deși aceste aspecte sunt cuprinse de acțiune în sine. Argumentul din Sinteza recomandărilor precum că datele dezagregate privind școlarizarea copiilor cu dizabilități, romi și din grupuri vulnerabile nu sunt disponibile, nu este unul plauzibil, deoarece statul și-a asumat acțiunea de a asigura accesul copiilor din aceste grupuri vulnerabile la sistemul educațional, respectiv statul trebuie să asigure implementarea metodologiilor de măsurare a indicatorilor relevanți pentru această acțiune.	Se acceptă. Indicatorul 4.5.1.e. <i>Indicele parității al copiilor cu dizabilități încadrați în învățământul primar și secundar general, în baza numărului absolut de elevi</i>, se referă la școlarizarea copiilor cu dizabilități, deci este relevant pentru măsurarea țintei 4.5 pe acest segment de populație. Cu privire la copiii de etnie romă, Ministerul Educației și Culturii a furnizat următoarele explicații: la etapa primară și gimnazială, ca învățământ obligatoriu, MEC nu face deosebirea dintre populația vulnerabilă sau altă populație școlară. Școlarizarea e obligatorie pentru toți, iar participarea la educație a populației de etnie romă

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		este ținută sub control de administrația publică locală de nivelul I și II. În cadrul raportării țintei 4.5 Ministerul va include informații la acest subiect, dar calcularea unui indice (din cele recomandate conform metadatelor globale) nu este fezabilă. Includerea de dezagregări adiționale în indicatorii privind domeniul educației Cu toate acestea, autorii proiectului HG, au adăugat la dezagregările pentru indicatorii 4.5.1.a. și b. “<i>pe alte grupuri (etnii etc.)</i>” în măsura disponibilității datelor.
Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat (Aviz nr. 36 din 15.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă (Aviz nr. 526 din 15.03.2022)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Inspectoratul General al Poliției (fără aviz)	Avizul n-a fost prezentat	Avizare pozitivă tacită în baza prevederilor pct. 192 din HG nr.610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (aviz nr. 19/6-426 din 07.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La proiectul de Hotărâre:</i>	
	1. La pct. 1.5.3.1, 1.5.3.2, 1.5.4 și 2.4 se propune revizuirea utilizării cuvântului ”dezastru” sensul căruia, nefiind definit de cadrul normativ aferent, poartă un caracter ambiguu, astfel se propune substituirea cu sintagma ” <i>situație excepțională</i> ”	Se acceptă.
3. La pct. 1.5.1.a, 1.5.1.b, 1.5.1.c, 1.5.2, 11.5.1.a, 11.5.1.b, 11.5.1.c, 11.5.2.a, 11.5.2.b, 13.1.1.a, 13.1.1.b, 13.1.1.c se precizează că Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, la moment, poate genera doar datele ce se referă la pct. 1.5.1.a, 1.5.1.c, la 1.5.2 - putem genera date statistice doar fără raportare la PIB, 11.5.1.a, 11.5.1.c, la 11.5.2.a - putem genera date statistice doar fără raportare la PIB, cât și 13.1.1.a și 13.1.1.b. Cu referire la restul punctelor enunțate supra, și anume 1.5.1.b, 11.5.2.b, 13.1.1.b se specifică că pentru generarea acestor date este necesară modificării Bazei de date a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, pentru care sunt necesare surse financiare.	Se acceptă. Conform pct.6, alin.1) al proiectului, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii vor fi elaborate instrucțiunile privind mecanismul, cerințele și termenele specifice de prezentare și diseminare a datelor privind indicatorii ODD și a informațiilor despre realizarea obiectivelor și țintelor de dezvoltare durabilă. Totodată, conform pct.2, alin.3) al proiectului HG, ministerele, alte autorități administrative centrale și instituții publice vor asigura producerea indicatorilor de monitorizare a ODD care lipsesc sau sunt parțial disponibili (inclusiv dezagregări lipsă), sau cei care necesită ajustări, cu estimarea și planificarea mijloacelor necesare sau, după caz, cu atragerea resurselor externe. În lista instituțiilor responsabile de indicator este menționat și BNS, care va realiza raportarea la PIB a indicatorilor la necesitate.	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Inspectoratul pentru Protecția Mediului (aviz nr. 354 din 15.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	În rubrica ”Denumire ținte naționale ODD” din Anexa la PHG nominalizate, la ținta 14.4 ”Până în anul 2020, eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat” de substituit numărul ”2020” cu numărul ”2030”, din motive că termenul indicat este depășit.	Se acceptă.
Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor (fără aviz)	Avizul n-a fost prezentat	Avizare pozitivă tacită în baza prevederilor pct. 192 din HG nr.610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.
Serviciul Hidrometeorologic de Stat (fără aviz)	Avizul n-a fost prezentat	Avizare pozitivă tacită în baza prevederilor pct. 192 din HG nr.610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.
Consiliul Național al Tineretului din Moldova, CNTM (aviz nr. NAT 09 – 2022 din 24.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La anexa proiectului Hotărârii:</i>	
	1. La pct. 4, par. 4 (pag.3), cu privire la platforma de diseminare a datelor, sugerăm consultarea platformei create de către UNECA, care ar putea servi drept bază pentru dezvoltarea unei interfețe în acest sens: https://iprt.uneca.org/sdgs/progress/eca/assessment .	Se acceptă. BNS deja are dezvoltată platforma online pentru raportarea indicatorilor ODD în baza aplicației Open SDG .
2. La ținta 7.2 (nr. crt. 142), propunem includerea unui nou indicator “Volumul subvențiilor de stat pentru persoanele fizice care instalează sisteme de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică,	Nu se acceptă. Propunerea nu poate fi acceptată din considerentele următoare: (1) nu se acordă subvenții de stat pentru	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	în vederea acoperirii necesarului de consum și livrării surplusului în rețeaua electrică.”	instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice și, respectiv, indicatorul la momentul de față nu este relevant; (2) indicatorul nu se regăsește în lista de indicatori globali de monitorizare a ODD-lor.
	3. La ținta 17.3 (nr. crt. 320), propunem includerea următorului indicator “Dezvoltarea și implementarea Cadrului Integrat de Finanțare Națională (INFF)“. Entități responsabile: Ministerul Finanțelor, cu suportul UNDP. În acest sens, Moldova a efectuat deja o Evaluare a Finanțelor pentru Dezvoltare, care reprezintă prima etapă a procesului: Consolidarea capacităților și sistemelor de gestionare eficientă a finanțelor publice în Republica Moldova PNUD în Moldova (undp.org).	Nu se acceptă. Propunerea nu poate fi acceptată din considerente că aceasta: (1) nu constituie un indicator (este formulat ca acțiune), determinarea valorilor fiind dificil de realizat, (2) nu se regăsește în lista de indicatori globali de monitorizare a ODD-lor.
	4. Se completează recomandarea “La ținta 1.3 (nr. crt 5), propunem includerea indicatorilor care vor măsura nu doar proporția beneficiarilor de prestații sociale, ci și rata de creștere a prestațiilor sociale, întrucât ținta prevede un sistem ”adecvat” de protecție socială.” cu următoarele precizări: pe site-ul CNAS se găsesc 6 tipuri de alocații sociale, respectiv se pot adăuga 6 indicatori. Totodată, alocațiile sunt reflectate și în Bugetul de Stat anual, respectiv se poate face diferența de la an la an a bugetului executat pentru a determina rata de creștere. Mai mult, se poate indica și rata alocațiilor sociale ca procent din PIB în acest stil: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_social_welfare_spending	Se acceptă parțial. În conformitate cu lista de indicatori globali de monitorizare a ODD-lor, indicatorii de la ținta 1.3 sunt destinați pentru a acoperi și reflecta principalele componente de protecție socială, fiind prevăzuți indicatori (7 indicatori listați la crt.5-11) pentru riscuri precum: maternitatea, șomajul, dizabilitatea, accidentele de muncă și bătrânețea; la care sunt adăugați și alți 2 indicatori. Dublarea numărului de indicatori, prin adăugarea ratelor de creștere pentru fiecare din alocațiile sociale, se consideră a fi excesivă pentru aplicarea cu succes a cadrului de monitorizare a ODD. Cu toate acestea, indicatorii privind ratele de creștere a prestațiilor sociale, având ca sursă aceleași date administrative, pot fi utilizați la nivel național suplimentar acestui cadru de monitorizare, pentru alte scopuri de monitorizare a politicilor sectoriale/naționale.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		Totodată, a doua propunere deja se conține în prezentul cadru de monitorizare care include indicatorul 1.a.3.1 <i>Cheltuielile pentru protecția socială ca proporție în PIB</i>. (Vedeți pct. 28 în varianta definitivată).
	5. La ținta 3.7 (nr. crt. 60), propunem adăugarea unui nou indicator ”Ponderea tinerilor femei și bărbați de vârstă fertilă (15-35 ani) informați cu privire la responsabilitățile familiale, sănătatea reproductivă și serviciile de asistență socială”, care poate fi furnizat de către Centrele de sănătate prietenoase tinerilor din fiecare raion.	Se acceptă parțial. Indicatorul concretizat în urma consultărilor cu CNTM care să măsoare “calitatea cunoștințelor tinerilor” nu este disponibil la moment și nu există o metodologie de măsurare la nivel național pentru a fi produs. Totodată, acesta nu se regăsește în lista globală de monitorizare a indicatorilor și nu a fost identificat ca fiind relevant și necesar a fi inclus suplimentar de către instituția publică responsabilă de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor. Indicatorul 3.7.1 setat pentru această țintă însuși presupune măsurarea progresului privind accesul și utilizarea unui sistem eficient cu mijloace de prevenire a sarcinii, care ajută femeile și partenerii lor să își exercite drepturile lor de a decide în mod liber, informat și responsabil numărul copiilor. Acest lucru fiind posibil doar dacă au informații, educație și mijloace necesare să o facă. Totodată, cadrul de monitorizare a ODD corelează și deja conține un alt indicator care reflectă abilitatea femeilor de a-și exercita drepturile reproductive: indicatorul 5.6.1. <i>Ponderea femeilor în vârstă de 15-49 de ani care iau decizii independente cu privire la relații sexuale, utilizarea contracepției și sănătatea sexuală și reproductivă.</i>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		Totodată, indicatorul propus poate fi utilizat de Centru suplimentar la indicatorii incluși în cadrul de monitorizare a ODD.
	4. La ținta 4.a (nr.crt. 92) propunem completarea indicatorului 4.a.1.b. cu sintagma ‘conexiune la internet’ și includerea următorului indicator: ‘Ponderea instituțiilor de învățământ ce dispun de capacitate de a împrumuta tehnologii informaționale în contextul unui surplus elevilor ce nu au acces/dispun de posibilități financiare pentru a procura tehnică ce va ajuta la efectuarea studiilor de calitate’.	Se acceptă parțial. Se acceptă în formularea indicatorului 4.a.1.b. înlocuirea sintagmei ‘acces la internet’ cu sintagma ‘conexiune la internet’ (vedeți pct. 93 în varianta definitivată). Urmare a consultării cu MEC, al doilea indicator nu corespunde cu conceptul țintei care urmărește facilitarea accesului în școli la serviciile de bază cheie necesare pentru a asigura un mediu de învățare sigur și eficient pentru toți elevii. Pentru că propunerea CNTM se referă la un indicator care ar fi aplicat în situații specifice (precum educația la distanță în astfel de contexte precum pandemia de Covid-19), includerea unui astfel de indicator în cadrul general de monitorizare a ODD pe o perioadă lungă până în a.2030 se consideră a fi inoportună și irelevantă. Adițional, conform MEC, necesitățile de a împrumuta computere ori tablete elevilor de către instituțiile de învățământ, se soluționează în cazuri aparte (la solicitare), nefiind disponibilă a abordare sistemică.
	5. La ținta 1.5 (nr. crt. 17), recomandăm includerea unui nou indicator: ”Rata persoanelor afectate în urma situațiilor excepționale, care au primit suport din partea Guvernului”, informația aceasta fiind posibilă numai prin intermediul Biroului Național de Statistică.	Nu se acceptă. În lipsa informațiilor despre sursa de date pentru indicatorul propus și a clarității privind producerea acestuia, recomandarea CNTM este greu de realizat în cadrul proiectului Hotărârii Guvernului privind

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		monitorizarea și evaluarea ODD. Dar, recomandarea CNTM merită a fi luată în considerare la elaborarea de politici sectoriale în domeniu pentru a fi inclusă în cadrul de monitorizare a acestor politici.
	6. La ținta 4.3 (nr.crt. 84) propunem includerea unui nou indicator: ”Rata persoanelor înrolate ce aparțin categoriei NEET”.	Nu se acceptă. Prin definiție, din grupul NEET fac parte tinerii care, la momentul interviului, nu lucrează sau nu urmează un nivel de educație formal sau non-formal. Dar aceasta nu înseamnă că acești tineri nu au în genere studii, obținute în trecut. Sursa indicatorul privind NEET este Ancheta Forței de Muncă, care este cercetare prin sondaj în gospodării. Înrolarea pe nivele de învățământ se măsoară din date raportate de instituțiile de învățământ.
	7. La ținta 4.7 (nr.crt. 85) propunem includerea următorilor indicatori la ”Existența în curricula școlară a modulelor/conținuturilor curriculare:” ● Educația Digitală; ● Educația Ecologică; ● Educația Antreprenorială	Nu se acceptă. Urmare a consultării cu Ministerul Educației și Cercetării cu referire la propunerea CNTM, nu se consideră oportună acceptarea acesteia deoarece conținuturile propuse sunt deja parte componentă la curricula școlară obligatorie.
	8. La ținta 5.b (nr.crt 119) propunem includerea următorilor indicatori: ”Ponderea populației cu cunoștințe TIC. De asemenea, propunem ca Autoritatea/Instituția responsabilă de furnizarea datelor sau surselor de date privind indicatorii de monitorizare a ODD propunem ca să fie sub Biroul Național de Statistică, iar la Nivelul de dezagregare recomandat de ONU și relevant la nivel național, propunem să fie inclusă ”total pe țară, sexe, grupe de vârstă, ani, statut ocupațional, medii de reședință”.	Se acceptă. Anexa la Proiectul HG conține indicatorul 4.4.1 <i>Ponderea tinerilor și adulților cu cunoștințe TIC</i> , cu dezagregările relevante (total pe țară, medii de reședință, sexe, grupe de vârstă, ani, statutul socio-economic). Acest indicator urmează a fi colectat în

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	9. La ținta 10.2 (nr.crt. 193) propunem includerea următorilor indicatori: · Indicii de sporire a venitului mediu · Indicii de analfabetism · Indicii de persoane înrolate în procesul educațional · Indicii de persoane înrolate în câmpul muncii	cadrul Cercetării TIC în gospodării – când va fi realizată de BNS. (Vedeți pct.85 în varianta definitivată). Se acceptă parțial. În cadrul de monitorizare a ODD-lor la nivel global sunt recomandați doar câțiva indici estimați conform unor metodologii internaționale dedicate, componentele cărora (care participă la calcul indicelui) nu sunt prezente în lista de indicatori globali. Totodată, propunerea CNTM se referă la utilizarea de indici ca modalitate de analiză (raport dintre valorile aceluiași indicator) a evoluției indicatorilor care sunt deja incluși în Anexa la proiectul HG (precum ratele de cuprindere în învățământ pe niveluri educaționale, incluse la ODD 4) sau sunt disponibili în statisticile naționale (rata de ocupare, gradul de alfabetizare, veniturile disponibile ale populației) sau administrative. Includerea la astfel de indici (suplimentar la lista și așa extinsă de indicatori) în Anexa la proiectul HG se consideră a fi inoportună din punct de vedere al funcționalității cadrului de monitorizare a ODD.

Director general al Biroului Național de Statistică

Oleg CARA